

Република Северна Македонија
Државен инспекторат за земјоделство

Архивски број: 02-35/26
Датум: 24.07.2023 година

До:
Инспекциски Совет
Даме Груев бр.3, Блок 2, локал 5
Скопје

Предмет: Доставка на извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот јануари - јуни 2023 година

Почитувани,

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 107/19) и Правилник за формата и содржината на извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци и на Годишниот извештај за работа на инспекциските служби (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 238/19), донесе извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот јануари – јуни 2023 година и истиот Ви се доставува во електронски (на следните мејлови izvestaji@dz.gov.mk, emergencni@dz.gov.mk, infocentri@dz.gov.mk, zastitni@dz.gov.mk) и хартиена форма за добивање на мислење по однос на истиот.

Ве информираме дека согласно чл. 35 став 1 од Законот за инспекциски надзор, заклучно со 24 јули 2023 година, Државниот инспекторат за земјоделство, извештајот ќе го објави на веб-страницата на инспекциската служба на следниот линк <https://dz.gov.mk/dokumenti/godishni-izveshtaj/>.

Прилог:

- Извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот јануари - јуни 2023 година (прикажан во текст и табеларни прикази) и
- Компакт диск

Со почит,

В.Д. Директор на Државниот инспекторат за земјоделство
м-р Јана Станковиќ

Изготвил: Снежана Долинска-советник

Контролил: Биљана Талеска -Раководител на одделение

Содворил: Мехмедин Мустафи -раководител на сектор

Влада на Република Северна Македонија
МИНИСТЕРСТВО ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО, ШУМАРСТВО И
ВОДОСТОПАНСТВО НА РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА
ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА ЗЕМЈОДЕЛСТВО

ИЗВЕШТАЈ ЗА РАБОТА НА ДРЖАВЕН ИНСПЕКТОРАТ ЗА
ЗЕМЈОДЕЛСТВО ЗА ПЕРИОДОТ ЈАНУАРИ-ЈУНИ, 2023 ГОДИНА

Дел. Бр.: 02-35/16 _____ м-р Јане Станкоски
Датум: 14.07.2023 година _____
Место: Скопје _____ (м.п.)

В. Д. Директор
[Печат на Државен инспекторат за земјоделство]

СОДРЖИНА

I.	РЕЗИМЕ.....	3
I.1.	Управување со ризици.....	3
I.2.	Организација и раководење.....	3
I.3.	Инспекциски надзор.....	3
I.4.	Обука на инспекторите и административните службеници.....	4
I.5.	Буџет и финансирање.....	4
I.6.	Меѓународна соработка.....	4
I.7.	Други активности на инспекциската служба.....	4
I.8.	Соработка со други институции.....	4
I.9.	Заклучоци и препораки.....	4
II.	Управување со ризици.....	5
II.1.	Дефинирање на ризични области.....	6
II.2.	Изаори на информации и податоци за идентификување и утврдување на ризикот.....	6
II.3.	Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик.....	8
II.4.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор.....	9
II.5.	Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор.....	9
III.	Организација и раководење.....	10
III.1.	Правен статус на институцијата.....	10
III.2.	Раководство.....	11
III.3.	Надлежности.....	11
III.4.	Организациска структура.....	13
III.5.	Состојба со човечки ресурси.....	15
III.6.	Наградување и унапредување.....	19
III.7.	Пријавени неправилности.....	19
III.8.	Интегритет.....	19
IV.	Инспекциски надзор.....	20
IV.1.	План I- првото полугодие од 2023 година.....	22
IV.2.	Реализација I- првото полугодие од 2023 година.....	22
IV.3.	- Редовни инспекциски надзори.....	32
IV.4.	- Вонредни инспекциски надзори.....	32

IV.5.	- Контролни инспекциски надзори	32
IV.6.	- Инспекциски мерки (неправилности)	32
V.	Обука на инспекторите и административните службеници	45
VI.	Буџет и финансирање	50
VII.	Меѓународна соработка	52
VIII.	Други активности на инспекциската служба	53
VIII.1.	Начало на транспарентност и јавност	53
VIII.2.	Претставки и предлози, и слободен пристап до информации	55
VIII.3.	Односи со медиумите	57
VIII.4.	Интернет страница	58
VIII.5.	Употреба и изградби на ИТ системите	58
VIII.6.	Иновации во работањето, унапредување и воведување на интерни процедуре во инспекциската служба	59
VIII.7.	Соработка со други инспекциски служби и државни институции	59
VIII.8.	Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите	59
VIII.9.	Соработка со образовни и научни институции	60
VIII.10.	Проекти	60
IX.	Заклучоци и препораки	61

I. РЕЗИМЕ

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, согласно член 35 од Законот за инспекциски надзор (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 202/19) и Правилник за формата и содржината на извештајот за работа на инспекциската служба за претходните шест месеци и на годишниот извештај за работа на инспекциските служби (Сл. Весник на Република Северна Македонија бр. 238/19), донесе извештај за работа на Државниот инспекторат за земјоделство за периодот Јануари-Јуни, 2023 година и истиот ги содржи следните поглавја:

I.1. Управување со ризици

Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за сериозни неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“.

I.2. Организација и раководење

Прикажан е правниот статус на Државниот инспекторат за земјоделство, раководството, надлежностите, организациската структура и состојбата со човечките ресурси (структура на вработените, нови вработувања и пензионирања и број на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодieto), кои податоци се прикажани во табеларни прегледи.

I.3. Инспекциски надзор

Во извештајниот период Државниот инспекторат за земјоделство, своето работење го реализираше преку доследно спроведување на одредбите од законите и поблиските прописи од делокругот на работење на овој инспекциски орган, преку вршење на надзори и преземање на инспекциски мерки, кај сите субјекти, кои работаат во овие области, но секогаш нааремено постапуваше и по доставените информации за одредени неправилности и злоупотреби, кога не се почитуваат одредбите од законите и поблиските прописи. Прегледот на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини е статистички прикажан во Табела 3 (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор), како и табеларни прегледи по закони со графички прикази на реализацијата на извештајниот период, а направени се дополнителни анализи, со кои се прикажува и реализацијата на годишниот план на инспекциската служба. Од вкупно планирани 23336 инспекциски надзори во I - то полугодие од 2023 година се реализирани 26023 инспекциски надзори или 111,6% со тоа степенот на реализација е надминат.

1.4. Обука на инспекторите и административните службеници

Во согласност со член 50, став (1) од Законот за инспекциски надзор и член 10, став (2) од Закон за државниот инспекторат за земјоделство, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, донесе Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2023 година со архивски Број 04-673/1 од 18.07.2023 година:

Одржани се вкупно 22 обуки во вкупно 143 инспектори и административни службеници, и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможува постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

1.5. Буџет и финансирање

Извештајот за реализацијата на предлог буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година за Државниот инспекторат за земјоделство, е прикажан според главните категории на приходи и расходи.

1.6. Меѓународна соработка

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот, во 3 – трите поглавја: 11 - Земјоделство и рурален развој, 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика и 13 - Рибарство.

1.7. Други активности на инспекциската служба

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на *транспарентност* и *јавност* во согласност со закон и информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на новата страна (<http://dz.gov.mk>).

1.8. Соработка со други институции

Заради широкиот спектар на законски овластувања и надлежности при своето работење Инспекторатот соработува со бизнис заедницата, здруженија на потрошувачите, образовни и научни институции и сите чинители кои можат да придонесат со своите активности за зголемување на транспарентноста. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите.

1.9. Заклучоци и препораки

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема

транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор. Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, при остварување на месечните планови за работа на инспекциската служба за I-полугодие, 2023 година.

II. Управување со ризици

Со цел да се воспостави рамка во која ќе се вгради и ќе се развива управувањето со ризици во самиот процес на вршење на инспекциски надзор, односно насочување на ресурсите на Државниот инспекторат за земјоделство онаму каде ризикот за појава на неправилности е најголем, а при тоа користејќи минимум потребно ниво на интервенција за да се обезбеди усогласеност, се започна со воспоставување на процесот на управување со ризик, согласно донесената „Методологија за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори“ (арх. Бр. 02-633/2 од 25.08.2020 година).

Законската рамка која се регулира во секторите за инспекциските надзор опфаќа широк спектар на закони и подзаконски акти со кои се уредува организацијата, надлежностите и постапката на вршење на надзор од страна на секој инспектор во Инспекторатот. Се идентификуваат периодично законските обврски, субјектите кои при вршењето на дејностите не се придржуваат кон законската регулатива и превзема мерки за нивно санкционирање и санирање на повредите на законските процедури.

Заради тоа, управувањето со ризици е од исклучителна важност и претставува составен дел од секојдневното работење на Државниот инспекторат за земјоделство. Тоа подразбира воспоставување ефикасен систем на внатрешни контроли, кои треба да се засноваат на: идентификување на ризици и проценка, утврдување на степен на ризици при планирањето на инспекциските надзори, проценка на нивната веројатност и ефект/влијание, следење и оценка за ризиците, како и утврдување на соодветни внатрешни мерки за контролирање на ризици при спроведување, односно извршувањето на инспекциските надзори.

Управувањето со ризиците овозможува: донесување поквалитетни одлуки, подобро предвидување и оптимизирање на расположливите средства и ресурси, согледување на приоритетите, како и избегнување на идните проблеми кои можат да се појават при реализацијата на поставените цели.

Целта на управувањето со ризик е да ги доведе ризиците во Инспекторатот на прифатливо ниво со спроведување на мерки кои ќе ја ублажат веројатноста за настапување на ризикот и влијанието на неговата реализација. Ризиците се природен дел од секојдневните активности и не може да се избегнат, но можат да бидат управувани. Тоа значи дека треба да се утврди одредено ниво на “прифатлив ризик” за секој конкретен случај во анализата. Прифатлив ризик е степенот на ризик што раководството е подготвено да го прифати во постигнувањето на своите цели.

Според „Правилникот за елементите на проценката на ризикот, како и зачестеноста на спроведувањето на инспекциски надзор врз основа на проценката на ризик“ („Службен весник на Република Северна Македонија“ бр.247/2019), елементите за проценка на ризик се: тежината на штетните последици и веројатноста за случување на штетните последици. Со Методологијата за проценка на ризик при планирање на инспекциски надзори се пропишува начинот на проценка на ризик, преку идентификација на специфичните ризици во надлежност на контролата од страна на Државниот инспекторат за земјоделство и мерењето на степенот

на ризиците, а со цел ефективно и ефикасно планирање на обемот и зачестеноста на надзорот над субјектите во областа на земјоделството.

Месените планови за инспекциски надзор се важна алатка во управувањето со надзорот, бидејќи ги распоредува ограничените ресурси на Државниот инспекторат за земјоделство со цел постигнување на максимални ефекти во спречувањето на неправилностите и минимизирање на штетите. Изработката на месечните планови во извештајниот период во најголем дел се засноваат врз проценката на ризиците. Квалитетот на извршувањето на плановите е во директна корелација со квалитетот на проценката на ризиците.

Врз основа на горенаведеното, извршена е проценка на очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што се лоцирани сензитивните точки по закони (проценка на ризици за неприменување на прописите) каде Инспекторатот при вршење на инспекциски надзор обрна поголемо внимание, при што проценката беше извршена врз основа на искуствата од вршење на инспекциски надзор во изминатите години, односно редовното вршење на инспекциски надзор по закони и области. Основа при изготвување на плановите во извештајниот период се превземени податоци од Годишниот план, за што се изготвувани месечни планови од областите за кои е надлежен Инспекторатот, законската регулатива и сл. Оттуѓа, произлегува дека проценката на ризиците е извршена врз основа на два вида влезни информации за проценка на влијанието на ризикот и проценка на веројатноста за појавување на ризикот.

Врз основа на тоа, дадена е проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој сектор одделно по закони по кои постапува секторот.

II.1. Дефинирање на ризични области

Предметот на инспекциски надзор се врши врз основа на веќе дефинирани ризични области во земјоделството врз основа на одредени критериуми. Со вршење на квалитетни, ефикасни и ефективни инспекциски надзори се намалува ризикот од многу аспекти како на пример:

- Од страна на Државните фитосанитарни инспектори во континуитет се вршеа инспекциски надзори во делот на пласирање на пазар и одржлива употреба на фитофармацевтските производи со намалување на ризиците и влијанијата на нивната употреба врз здравјето на луѓето, животните и животната средина и следење и принципите на интегрирана заштита на растенијата согласно Законот за фитофармација, со цел да се констатира фактичка состојба, дали субјектите на надзорот ги употребувале фитофармацевтските производи според наведеното во одобреното, односно дали наведените производи биле употребувани на отворено или во затворен простор. Исто така, при спроведување на инспекциските надзори и во случаи кога не е утврдена неправилност во однос на употребата на производите се информираат субјектите (вклучително и земјоделските аптеки кои ги пласираат на пазар) на инспекцискиот надзор за новите ограничувања на употреба на наведените производи со цел избегнување на неправилности во иднина (РИЗИК 2 - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кој трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на фитофармацевтски производи) и (РИЗИК 1 - Загрозување

на здравје на луѓето, при употреба (апликација) фитофармацевтски производи (производителите на примарни земјоделски производи).

- Имплементацијата на Програмата за мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2023 година, а постапувајќи по Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата (РИЗИК 2 - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај трговците со земјоделски репроматеријали (увозници, дистрибутери и трговци на мало и големо на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и семе и саден материјал).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори согласно Законот за земјоделство и рурален развој, кај откупувачи на земјоделски култури: тутун, ориз, грозје, градинарски култури, со цел исполнување на законските обврски од страна на инспектираните субјекти и идентификување на нерегистрирани откупувачи, како и следење на фактичка состојба кај физички лица пред сè во однос на задолжителната употреба на единствениот идентификациски број на земјоделското стопанство (ИДБР) во регистрираните формирани согласно закон и пријава на промените, од каде се следат новите субјекти каде е можно да се детектираат и нови нерегистрирани откупувачи (РИЗИК 3 - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај откупувачи на примарни земјоделски производи).
- Имплементација на Мониторинг Програмата за фитосанитарна политика за 2023 година, („Службен весник на РСМ“ бр. 38/2023) согласно Фитосанитарниот мониторинг за 2023 година здравствени прегледи кои се вршат во производните региони и граничните премини, се со цел утврдување на присуството или отсуството на штетни организми, заради веројатноста од можни ризици од штетни организми и тоа: кај семенски и меркантилен компир, градинарски култури, овошни видови, винова лоза и тутун, а постапувајќи по Законот за здравјето на растенијата (РИЗИК 4 - Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај производители, дистрибутери, увозници на растенија, растителни производи и други објекти и предмети).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, над користење на државно земјоделско земјиште спротивно на Закон за земјоделско земјиште (РИЗИК 5 - Загрозување на некое добро, во смисла на негово оштетување или уништување, кај корисници на државно земјоделско земјиште).
- Согласно дефинираните ризични области во II полугодие се вршеа засилени инспекциски надзори, во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни крајби над риболовните води согласно Закон за рибарство и аквакултура (РИЗИК 6 - Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води).

II.2. Извори на информација и податоци за идентификување и утврдување на ризикот

Државниот инспекторат за земјоделство изворите на информација и податоци за идентификување и утврдување на ризикот ги користи врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица на бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати, податоци од интерни регистри, во соработка со други институции.

Врз основа на анализирање и утврдувањето на РИЗИК Б (*Уништување на некое добро или ограничување, односно спречување на остварување на право или интерес, кај концесионери за стопанисување со рибите во риболовните води, критериумите за утврдување на ризикот*), пронајде потребата од координирани инспекциски надзор со други инспекциски служби и органи на управата (од страна на координативното работно тело формирано од страна на Влада на Република Северна Македонија за преземање на мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското Езеро).

II.3. Следење на работата на инспекциски служби и проценка на ризик

Инспекцискиот надзор е заснован на проценка на ризикот. Според степенот, ризикот може да биде нисок, среден и висок. Проценката на ризик вклучуваше анализа, управување и известување за ризикот и започна да се спроведува според методологија за проценка на ризик.

Одредени ризици, а особено оние поврзани со здравјето на луѓето, безбедноста на храната и животната околина кои се со висок ризик беше оправдано поголемо ниво на мониторинг и проверки на субјектите на надзор. Други пак, ризици без едноставни технички неправилности и штите не оправдуваа трошење на време и средства за да се пронајдат, а поради кои би се занемариле други посериозни неправилности.

Фокусирањето кон ризиците се применуваше во одредувањето на тоа колку често треба да се врши надзор на субјектите: Субјектите за кои постоа сознанија дека во своето работење ја почитуваат законската регулатива поретко беа контролирани, за разлика од оние субјекти кои работат во поризичен сектор или пак оние субјекти кај кои биле утврдени значајни неправилности во минатото.

Инспекцискиот надзор е заснован на планирана проценка на ризикот и во овој период според степенот на ризик планирани се вкупно 1016 редовни инспекциски надзори од кои со висок ризик 96 ИН (9,44%), среден ризик 658 (64,75%) и нисок ризик 262 (25,79%).

Од вкупниот број на планирани редовни ИН (1016) според степенот на ризик се реализирани вкупно 993 ИН и тоа:

- 95 со висок ризик реализирани се вкупно 9,56%,
- 639 среден ризик реализирани вкупно 64,35% и
- 259 нисок ризик реализирано 26,09% или севкупна реализација 97,73%.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциски надзори според степен на ризик, по закони, во полугоднето, како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

II.4. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со емпириски наоди од претходно извршените инспекциски надзори како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: *Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во министерството: Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште.*

За правилна проценка на ризикот и управување со истиот, потребна е соодветна база на податоци, од која ќе можат редовно да се црпат податоци за анализа на ризик. Исто така, потребно е организациско екипирање на Одделение за управување со ризик во Инспекторатот.

Како критериуми за дефинирањето на ризичните подрачја се земени: број на идентификувани и изречени инспекциски мерки во областа, висина на изречените прекршоци/кривични казни, фреквенција на повторување на прекршоците кај субјекти во дадените области, сложеноста на инспекцискиот надзор и влијание врз здравјето на луѓето и растенијата.

И во I полугодие од 2023 година, континуирано се продолжи со координирани инспекциски надзори и преземање на заеднички мерки со други инспекциски службени органи, во поглед на заштита и чување на државните риболовни води од бесправен риболов и риболовни крајби над риболовните води: Преспанско Езеро и Охридско Езеро, за време на ловостoj. Координативното работно тело формирано од Влада на Република Северна Македонија преземаа мерки и активности за контрола и следење на состојбата со риболовот и заштита на водите и рибите во Охридското езеро, преку заеднички координативни мерки на сита кои директно се вклучени во процесот на заштита на Охридското езеро и тоа: АХВ, Охридската капетанија, Општина Охрид, МВР Езерска полиција и Државниот инспекторат за земјоделство.

Важно е да се напомене дека Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа преку регистри од Министерство (МЗШВ) и ги реализира во дадениот период.

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите архива голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори се евидентирани во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како во нередни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

II.5. Критериуми за идентификување субјекти на инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со емпириски наоди од претходно извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството)

кои се водат во Министерство за земјоделство, шумарство и водостопанство: Фитосанитарната управа, Управата за семе и саден материјал и организационите единици во Министерството; Сектор за лозарство, винарство и овоштарство, Сектор за земјоделство, Сектор за регистрирање и управување со земјоделско земјиште.

За правилна проценка на ризикот и управување со истиот, потребна е соодветна база на податоци, од која ќе можат редовно да се црпат податоци за анализа на ризик. Исто така, потребно е организациско екипирање на Одделение за управување со ризик во Инспекторатот.

Како критериуми за дефинирањето на ризичните подрачја се земени: број на идентификувани и изречени инспекциски мерки во областа, висина на изречените прекршочни/кривични казни, фреквенција на посторубања на прекршоците кај субјекти во дадените области, сложеноста на инспекцискиот надзор и влијание врз здравјето на луѓето и растенијата.

Државниот инспекторат за земјоделство, врши редовни инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа користејќи ги регистрите од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во РЕГ-6 РИИ (регистар на инспекциски надзори), како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

Важно е да се напомене дека Државниот инспекторат за земјоделство врши инспекциски надзори и истите ги планира во месечните планови за работа преку регистри од Министерство (МЗШВ).

Покрај планираните субјекти за надзор земени од регистрите инспекторите вршеа голем број на инспекциски надзори над нерегистрирани правни субјекти и физички лица, а извршените надзори ги евидентираат во месечните/шестмесечните извештаи за работа, како вонредни (ненајавени) инспекциски надзори согласно ЗИН.

III. Организација и раководење

III.1. Правен статус на институцијата

Државниот инспекторат за земјоделство до декември 2013 година беше орган во состав на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство со надлежност врз донесувањето на Законот за Државен инспекторат за земјоделство и подзаконските акти кои произлегуваат од него. Од декември 2013 година со донесувањето на Законот за изменување и дополнување на законот за државниот инспекторат за земјоделство (Службен Весник на Република Македонија бр. 164/13 година), Државниот инспекторат за земјоделство е со својство на правно лице, има сопствена буџетска сметка како буџетски корисник од прва линија, самостојно спроведува постапки за вработување согласно со Закон и одлучува за правата и обврските од работен однос.

III.2. Раководство

Државниот инспекторат за земјоделство, работите од својата надлежност ги извршува преку:

- директорот на Инспекторатот, кој го именува и разрешува Владата на Република Северна Македонија,
- државните инспектори за земјоделство и државните фитосанитарни инспектори,
- стручната служба во Инспекторатот и
- рибочувари на државни риболовни води (рибочувари).

III.3. Надлежности

Државниот инспекторат за земјоделство (ДИЗ) е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство.

Инспекторатот врши и инспекциски надзор согласно Законот за забрана и спречување на вршење на нерегистрирана дејност.

Инспекторатот во својата надлежност е овластен да врши инспекциски надзор преку контроли и прегледи на:

- 1) земјоделското земјиште, земјоделски посеви и насади;
- 2) производство и промет на производи за заштитата на растенија;
- 3) производство и промет на семенски и саден материјал;
- 4) производство и промет на ѓубриња;
- 5) производство и промет на квалитет на храна за животни;
- 6) евиденција на приплоден и друг добиток, преглед на земјоделскиот имот, на објекти и опрема при држење на добитокот, врши преглед на исхраната, утврдува земјоделска инфраструктура, врши надзор на држењето на пчели и пчеларски ред за испаша; водење на матични книги и обележувања, го утврдува исполнувањето на критериумите за производство, потекло на добитокот и надзор на прометот на добитокот и приплодниот материјал, како и надзор над работата на одобрените институции и одгледувалишта на пчелни матици;
- 7) производство, промет и улов на риби;
- 8) генетски модифицирани организми;
- 9) радионуклиди во храна за животни, растенија и семенски материјал;
- 10) производство и промет на афион;
- 11) производство и промет на органски производи;
- 12) производство и промет на вино;
- 13) производство и промет на тутун;
- 14) производство и промет на цвеќе и декоративни растенија;
- 15) пасишта;
- 16) правни и физички лица за добивање на финансиска поддршка во земјоделството;
- 17) настанати полски штети;
- 18) опремата и просторите каде што се врши преработка и доработка на земјоделски производи;
- 19) земјоделска механизација, техника и транспортни средства;
- 20) процесите на преработка и доработка во сите фази, се до финалниот производ;
- 21) зоните чувствителни на нитрати и наводнување и одводнување;
- 22) спроведување на препораките за добра земјоделска пракса;
- 23) просторите за чување и одржување на земјоделските производи и

24) деловни просторни, книги, исправи, материјали во електронска форма, документација која се води и чува во електронски медиум, а на барање да се изработат во писмена форма која мора веродостојно да ја потврдува електронската форма, службени регистри и други јавни бази на податоци и друга документација преку која се остварува увид во извршувањето на законите и поблиските прописи.

Инспекторатот, покрај горенаведеното, согласно „Закон за Државниот инспекторат за земјоделство“ („Службен весник на РМ“ бр. 20/09, 53/11, 164/12, 43/14, 33/15, 88/15, 149/15, 39/16, 172/16 и 83/18), „Закон за квалитетот на земјоделските производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 140/10, 53/11, 55/12, 106/13, 116/15, 149/15, 39/16 и 150/21), „Закон за семенски и саден материјал за земјоделски растенија“ („Службен весник на РМ“ бр. 39/06, 89/08, 172/10, 53/11, 55/11 – пречистен текст, 69/13, 187/13, 43/14, 151/14 – пречистен текст, 119/15, 39/16, 72/16, 83/18 и 122/21), „Закон за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата“ („Службен весник на РМ“ бр. 27/14, 154/15, 39/16 и 150/21), „Закон за тутун, производи од тутун и сродни производи“ („Службен весник на РМ“ бр. 98/19, 27/20 и 56/21), „Закон за виното“ („Службен весник на РМ“ бр. 50/10, 53/11, 6/12, 23/13, 106/13, 188/13, 149/15, 39/16, 172/16, 70/18 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 235/19) и „Закон за сточарството“ („Службен весник на РМ“ бр. 7/2008, 116/10, 23/13, 149/15, 39/16 и 122/21), овластен да врши инспекциски надзор на правни и физички лица преку контрола на квалитетот и прегледи на пратките од увоз, извоз, производство, откуп, промет на земјоделски производи, семе и саден материјал, цвеќе и декоративни растенија, производи за заштита на растенија, вино и производи од вино и грозје, енолошки средства, јаки алкохолни пијалоци, ѓубриња, тутун и тутунски производи, органски производи, ГМО, храна за животни, приплоден добиток, сперма од добиток, јајце клетки, ембриони.

Инспекторатот преку државните фитосанитарни инспектори врши и инспекциска контрола на пратки од увоз кои содржат растенија, растителни производи и други објекти и предмети и фитофармацевтски производи, ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, како и утврдување за исполнување на условите за издавање на фитосанитарен сертификат, фитосанитарен сертификат за реекспорт и пасоши за растенијата.

Инспекторатот постапува по барања од правни и физички лица за проверување и утврдување на исполнување на условите за производство и откуп на земјоделски производи и тутун, како и за утврдување на исполнување на условите за регистрација на отпунктни пунктови, винарски визити, рибници, глумбирања на мрежи.

За извршените контроли на квалитет, Инспекторатот издава **уверение за квалитет – сертификат**.

Правните и физички лица се должни да поднесат барање до Инспекторатот и во истото да дадат точни податоци со комплетна документација за потребната контрола.

Контролите на квалитет на пратки од увоз се вршат на место на истовар, а за пратки за внатрешен промет и за извоз се вршат на местото на утовар. Местото на истовар, односно утовар, мора да биде наведено во транспортниот документ.

Правните и физичките лица не смеат да пуштат во промет пратки од увоз без уверение за квалитет – сертификат, додско за пратките за извоз и внатрешен промет уверение за квалитет – сертификат се издава на нивно барање.

Царинската управа нема да дозволи, спроведе увозна постапка доколку претходно не е поднесено барање за издавање на уверение за квалитет – сертификат од правно или физичко лице – трговец поединец.

Инспекторот е должен во рок од три работни дена од денот на добиените резултати од земените проби да издаде уверение за квалитет – „сертификат“.

Рибичуварите ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за рибн од бесправен риболов и риболовни крајби.

При контролата рибочуварот има право од лицата кои ловат риба од брег и од пловен објект, како и од лицата кои се наоѓаат во непосредна близина на риболовната вода:

- да побара документ за лична идентификација,
- да врши преглед на средствата со кои лицето дошло до риболовната вода,
- да побара легитимација и дозвола за вршење риболов согласно со Законот за рибарство и аквакултура и
- да ги одземе привремено риболовните средства и уловената риба доколку утврди неправилности.

При чувањето рибочуварот составува записник и доколку констатира неправилност привремено ги одзема риболовните средства и риба за што издава потврда за привремено одземени риболовни средства и риба, а одземените риболовни средства и риба со целокупната документација ги доставува до инспектор (*изготвена е интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води со арх. бр. 01-549/5 од 18.06.2022 година*).

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава лиценца 1005 - Потврда за извршен организационички преглед и земени мостри при увоз на пратки од растително потекло и лиценца 1009 - Влезен документ за репродуктивни животни и приглоден материјал при увозна постапка.

Нема промени во полугодието во поглед на надлежностите на Државниот инспекторат за земјоделство, кој е основан согласно Законот за организација и работа на органите на државната управа, а својата организација, надлежности, овластувања, постапки и сл. ги врши согласно Законот за Државниот инспекторат за земјоделство и други материјални закони.

III.4. Организациска структура

Со цел подобро управување на Инспекторатот, подобро разбирање на улогите на вработените во инспекторатот, полесно вршење на координација, контрола и комуникација во работењето, Државниот инспекторат за земјоделство во својата систематизација има предвидено 6-шест сектори и тоа:

1. Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделелско производство. Во состав на овој сектор се 4 одделенија и тоа:

1.1. Одделение за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата,

1.2. Одделение за физичка заштита на риболовни води,

1.3. Одделение за инспекциски надзор од областа на сточарството со пчеларството и

1.4. Одделение за инспекциски надзор од областа на земјишната политика со поделелски култури.

2. Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на растенија, квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цваќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство со 3 одделенија и тоа:

2.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производите за заштита на растенија и квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата,

2.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на цваќе и генетски модифицирани организми и

2.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на вино со лозарство.

3. Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи има четири одделенија и тоа:

3.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој,

3.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на органското производство,

3.3 Одделение за инспекциски надзор од областа на тутунот и тутунските производи и

3.4 Одделение за инспекциски надзор од областа на квалитетот на земјоделски производи.

4. Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика со две одделенија и тоа:

4.1 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика на граничен премин и

4.2 Одделение за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика во внатрешноста на државата.

Во Државниот инспекторат за земјоделство покрај 4 инспекторски сектори постојат и 2 сектори за административна и правна поддршка и тоа:

5. Сектор за проекти и административна поддршка на директорот во кој има три одделенија и тоа:

5.1 Одделение за проекти,

5.2 Одделение за административна поддршка на директорот и

5.3 Одделение за анализа на ризик.

6. Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци во кој има четири одделенија и тоа:

6.1 Одделение за правни работи,

6.2 Одделение за планирање и обработка на податоци,

6.3 Одделение за информатички технологии и

6.4 Одделение за јавни набавки.

Во Државниот инспекторат за земјоделство, надвор од секторите, се формирани следните одделенија:

1. Одделение за управување со човечки ресурси,

2. Одделение за внатрешна ревизија,

3. Одделение за финансиски прашања

4. Одделение за внатрешна контрола и

5. Одделение за ЕКИМ - едношалтерски систем за дозвола за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти.

III.5. Состојба со човечки ресурси

Државниот инспекторат за земјоделство во почетокот на 2023 година имаше вкупно 154 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот. Државниот инспекторат за земјоделство заклучно со 30.06.2023 година брои вкупно 158 вработени, вклучувајќи го директорот на инспекторатот (реализирани работни места од 70.53 %).

Донесен е Правилник за систематизација на работните места со арх. знак бр. 04-648/1 од 13.06.2023 година, каде настаниле промени во систематизирани работни места (Дополнителна Табела 1: Преглед на систематизирани работни места и возраст на вработените во инспекциската служба, бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор, по вид, возраст и звање, реализирани пензионирања по вид и нови вработувања во полугодие).

Врз основа на систематизацијата во моментот, се вкупно систематизирани 72 административни службеници и еден во „други вработени“ административни службеници, заклучно со 30.06.2023 година се потполнети вкупно 30 работни места или 41,66 % реализација на работните места.

Заклучно со 30.06.2023 година, од вкупно 151 предвидени работни места за инспектори (од двата вида) пополнети се вкупно 127 работни места или 84.10 % реализација на работните места.

Во I полугодие за 2023 година, во Државниот инспекторат за земјоделство инспектори кои имаат лиценца за инспектор и кои имаат надлежност да вршат надзори се Б2 - 3-ца главни инспектори, Б4 - 4-ца виши инспектори, В1 - 88 - осумдесет и осум совестник инспектори, В2 - 6-шест самостојни инспектор, В3 - 3- тројца - помошници инспектори и - В4 - 11 - единаесет помлади инспектори, или вкупно 115 инспектори од двата вида.

Образложение: Во инспекциските сектори во почетокот на 2023 година завршна со реализација на годишниот план со вкупно 115 инспектори од кои 65 се од видот државни земјоделски инспектор, додека 50 се државни фитосанитарни инспектори (Табела 1: Преглед на бројот на инспектори кои вршеле инспекциски надзор во полугодие, по вид, возраст и звање).

Промени во I полугодие 2023 година кај инспекторите се следни: заминувања на 1 - еден државен земјоделски инспектори (инво В1) и 2 - двајца државни фитосанитарни инспектори, поради стекнување право за пензија (Табела 1: Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодие).

Табела 1 преглед на бројот на инспектори кои врше инспекциски надзор во полугодие, по вид, возраст и звање

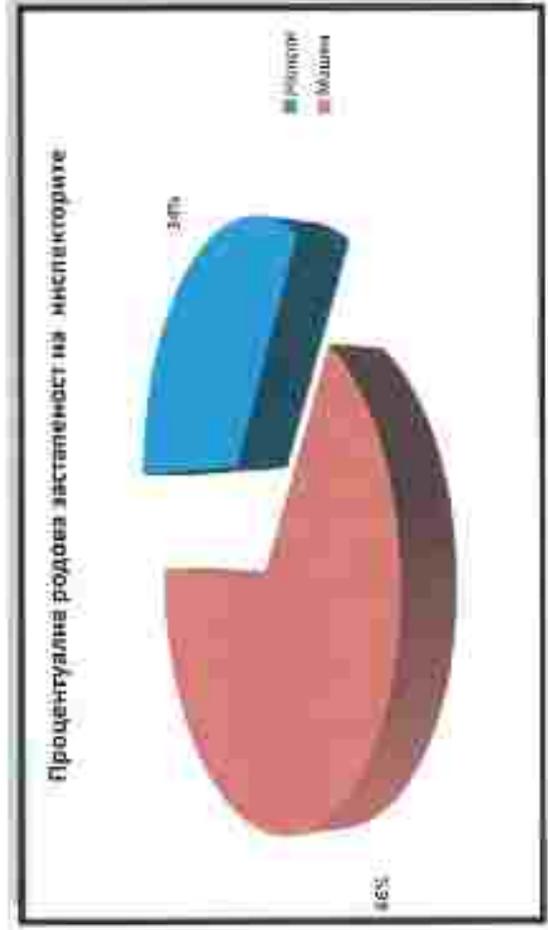
Вид	Државен земјоделски инспектор					Државен фитосанитарен инспектор					Вкупно инспектори								
	<30г.	31-40г.	41-50г.	51-60г.	>60г.	Вкупно	<30г.	31-40г.	41-50г.	51-60г.	>60г.	Вкупно	<30г.	31-40г.	41-50г.	51-60г.	>60г.	Вкупно	
Ниво-Звање/Возраст																			
B1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B2 – главен инспектор	0	0	0	3	0	3	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	3	0	3
B3 – пом. главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B4 – виш инспектор	0	0	3	0	0	3	0	0	0	1	0	1	0	0	1	0	1	0	4
B1 – советник инспектор	0	1	23	23	2	47	0	7	8	26	2	43	0	8	29	47	4	88	
B2 – самостоен инспектор	0	0	2	0	0	2	0	0	2	1	1	4	0	0	4	1	1	6	
B3 – помошник инспектор	0	2	0	0	0	2	0	0	1	0	1	1	0	2	1	0	0	3	
B4 – помлад инспектор	2	2	4	0	0	8	0	1	1	0	1	3	2	3	5	0	1	11	
Вкупно	2	5	30	26	2	65	0	8	12	26	4	50	2	13	42	52	6	115	

Табела 2 Преглед на нови вработувања и пензионирања на инспектори во полугодие

Вид	Државен земјоделски инспектор					Државен фитосанитарен инспектор					Вкупно инспектори								
	Вработ.	Пеназ.	Разлика	Вработ.	Пеназ.	Разлика	Вработ.	Пеназ.	Разлика	Вработ.	Пеназ.	Разлика	Вработ.	Пеназ.	Разлика				
Ниво-Звање/Возраст																			
B1 – генерален инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B2 – главен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B3 – пом. глав. инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B4 – виш инспектор	1	0	1	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B1 – советник инспектор	0	1	-2	0	2	-2	0	2	2	-2	0	3	0	0	3	0	0	-3	0
B2 – самостоен инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B3 – помошник инспектор	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
B4 – помлад инспектор	0	0	0	0	0	0	1	0	1	0	1	1	0	1	0	0	1	0	1
Вкупно	1	1	0	0	0	1	1	0	2	-2	1	3	0	2	3	0	0	-3	0

Графикон 2. Преглед на бројот на инспектори по родова застапеност.

III.6. Наградување и унапредување

Во овој извештаен период, има унапредено инспектори и административни службеници и има извршено преземање и прераспределување на административни службеници во инспектори.

Во извештајниот период се спровеле постапките за пополнување на слободно работно место за инспектор:

↓ Согласно член 41 став 1 точка 1) преземање на административен службеник во инспекциска служба, на работно место во иста категорија и ниво, согласно со Законот за административни службеници за вкупно 6-шест вработени и тоа по ниво/вид:

- В4- помлад фитосанитарен инспектор (1) и
- В4- помлад инспектор за земјоделство (2);

↓ Согласно член 41 став 1 точка 2) унапредување (интерно) на работно место во повисоко ниво за ист вид инспектор и тоа:

- Б4 – Виш инспектор фитосанитарен инспектор (1).

↓ Административни службеници кои се стекнале со повисоко ниво преку интерно унапредување и тоа:

- Б1- раководител на сектор (1);
- В1 - советник (3);
- В2 – виш соработник (1) и
- Г1 – самостоен референт (1).

III.7. Пријавени неправилности

Во извештајниот период во Уписникот за предмети по преставки и предлози кој се води во Државниот инспекторат за земјоделство евидентирани се вкупно 2 – две преставки за работата на двајца инспектори.

III.8. Интегритет

Во периодот јануар-јуни 2023 година во годишен извештај за изречените мерки за утврдена дисциплинска и материјална одговорност за 2023 година регистрирани се 2 – две постапки за утврдување на дисциплинска неуредност. (еден државен земјоделски инспектор и еден државен фитосанитарен инспектор)

IV. Инспекциски надзор

Државниот инспекторат за земјоделство како појдовни „критериуми за идентификување на субјекти“ се служеше со наодите од извршените инспекциски надзори во изминатиот период како и регистрите (од областа на земјоделството) кои се водат во Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство.

Инспекцискиот надзор се заснова според степенот на сложеноста на инспекцискиот надзор, а согласно Одлуката за утврдување на коефициенти на сложеност на инспекцискиот (архивски број 02-1369/1 од 30.11.2018 година), донесена од страна на директорот на Инспекторатот.

Фитосанитарните инспектори, своите инспекциски контроли ги вршеше, врз основа на надлежностите кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата, Законот за фитофармација, Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата и Законот за семе и саден материјал на земјоделски растенија, како и донесените подзаконски акти. Во рамките на подзаконските акти кои произлегуваат од Законот за здравјето на растенијата спаѓа и Програмата за фитосанитарната политика во 2023 година. Активностите на државните фитосанитарни инспектори вклучуваа и имплементација на истата, преку спроведување на здравствени прегледи и земање на примероци од растенија, растителни производи од производните региони и граничните премини, како и земање примероци од фитофармацевтски производи, како и од примарните земјоделски производи со цел утврдување на резидуи од фитофармацевтски производи во истите.

Државните инспектори во Државниот инспекторат за земјоделство постапуваа и по донесени програми и тоа:

Имплементацијата на Програмата за спроведување на мониторинг во областа на производството, преработката, складирањето, дистрибуцијата, употребата и сообразноста на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата, како и контрола на квалитетот на ѓубрињата, биостимулаторите и подобрувачите на својствата на почвата за 2023 година (Сл. Весник на Р.С.М бр.32/23) ја координира Фитосанитарната управа, а мострите ги земаа Државниот инспекторат за земјоделство, преку државните инспектори за земјоделство, додека лабораториските анализи ги спроведува акредитирани лаборатории, постапувајќи по Законот за квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата.

Инспекторатот работите од својата надлежност ги извршува преку државните инспектори за земјоделство и рибочувари на државни риболовни води, кои ги чуваат државните риболовни води кои не се дадени на концесија за риби, од бесправен риболов и риболовни крајби.

Истите припаѓаат во Секторот за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството со пиларството, земјишната политика со поледелско производство.

Сите активности се внесуваат во соодветни документи - прилози пропишани со интерната процедура, за работа на рибочуварите во (арх. бр. 03-549/1 од 18.06.2020 година). Рибочуварите се вклучени и во навршување на активностите на Координативното работно

тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро, формирана со заклучок на Влада на Република Северна Македонија.

Во периодот Јануари-Јуни 2023 година, од страна на Државниот инспекторат за земјоделство (надлежни државни инспектори за земјоделство и референти за физичка заштита на рибите, рибочувар на риболовни подрачја на Република Северна Македонија), во соработство со МВР-ПС за граничен надзор Охридско Езеро (Езерска полиција) вршеа координирани надзори на различни локации, а истите се спроведувани, како активности на Координативното работно тело за контрола, надзор и следење на состојбата со риболовот и заштитата на рибите во Охридското Езеро.

Од страна на инспекторите и рибочуварската служба кои се распоредани во Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со заштитата, сточарството со пчеларството земјошната политика со поделелски култури во периодот од јануари до јуни 2023 година обвршени со следните предмети:

Реден број	Вид(риболовен алат и мрежи)	Инспектори	Рибочувари	Вкупно
1	Риба	116	222	338
2	Мрежи	32	169	201
3	Мрежи нојници	19	0	19
4	Струка	15	0	15
5	Влак	1	0	1
6	Трска	1	0	1
7	Харпун	1	0	1
8	Телескоп со машинка	1	0	1
9	Маска за нуркање)	1	0	1
10	Чамец	0	1	1
11	Весла	0	2	2

При вршење на контролите (координирани акции) со координативното тело и надлежни инспектори во периодот Јануари-Јуни 2023 година направени се вкупно 269 контроли.

IV.1. План I- првото полугодие од 2023 година

Во I- првото полугодие од 2023 година:

Во I- то полугодие од 2023 година извршено планирање за вкупно 23336 инспекциски надзори од кои:

- 1016 редовни инспекциски надзори,
- 21957 вонредни инспекциски и
- 363 контролни надзори.

Полугодишниот план за државните земјоделски инспектори е 15558 инспекциски надзори од кои:

- 643 редовни инспекциски надзори,
- 14703 вонредни и
- 112 контролни инспекциски надзори.

Полугодишниот план за државните фитосанитарните инспектори е 7778 инспекциски надзори од кои:

- 373 редовни инспекциски надзори,
- 7254 вонредни инспекциски надзори и
- 151 контролни инспекциски надзори.

Бројот на вкупно планирана неправилности во I - то полугодие од 2023 година е извршено планирање на ниво на Инспекторат е 406 и тоа 255 за државни земјоделски инспектор и 151 за државни фитосанитарните инспектори.

IV.2. Реализација I- првото полугодие од 2023 година

Во I- то полугодие од 2023 година вкупно се реализирани 26043 инспекциски надзори од кои:

- 993 редовни инспекциски надзори,
- 24658 вонредни инспекциски надзори и
- 392 контролни инспекциски надзори.

Вкупната реализација кај државните земјоделски инспектори е 17897 инспекциски надзори од кои:

- 638 редовни ИН,
- 16990 вонредни ИН и
- 269 контролни ИН.

Вкупната реализација кај државните фитосанитарните инспектори е 8146 инспекциски надзори од кои:

- 355 редовни ИН,
- 7668 вонредни ИН
- 123 контролни ИН

Процент % на реализација - Изразено во проценти на реализација за

Вкупната реализација кај државните земјоделски инспектори е 17897 инспекциски надзори од кои:

- 99,22 % редовни ИН,
- 115,55 % вонредни ИН и

- 125,89 % контролни ИН.

Вкупната реализација кај државните фитосанитарните инспектори е 8145 инспекциски надзори од кои:

- 95,17 % редовни ИН,
- 105,71 % ванредни ИН и
- 81,45 % контролни ИН

Бројот на реализирани неправилности на ниво на Инспекторат е 513 и трај:

државни земјоделски инспектори – 391

државни фитосанитарните инспектори – 122

Државниот инспекторат за земјоделство изврши анализа на бројот на планирани и реализирани инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварените инспекциски надзори, претставено во Дополнителна Табела 2.

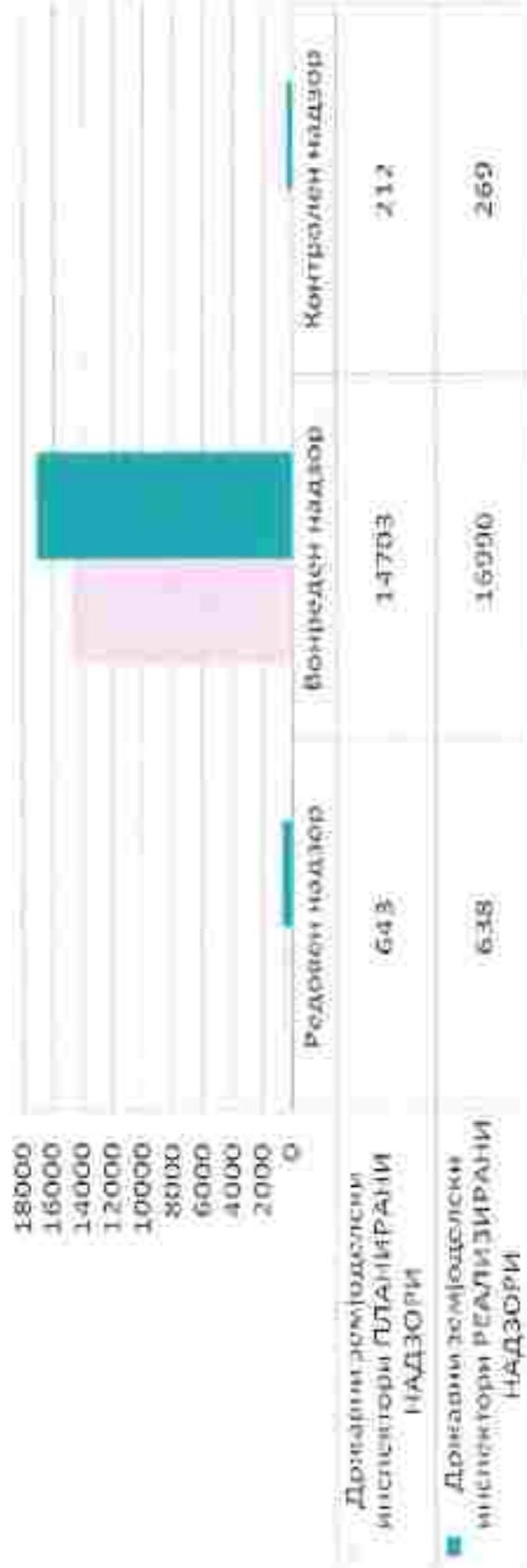
Допунителна Табела 2. Преглед на вкупен број на планирани и спроведени инспекциски надзори са степеном реализације според вида во полугодјето (за вид Државек земјоделски инспектор и Државни фитосанитарни инспектор)

	ПЛАНИРАНИ НАДЗОРИ				РЕАЛИЗИРАНИ НАДЗОРИ				ПРОЦЕНТ			
	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	Редовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор	Вкупно надзори	РЕДОВНИ	ВОНРЕДНИ	КОНТРОЛНИ	ВКУПНО
Државни земјоделски инспектори	643	14703	212	15558	638	16990	269	17897	99,32	115,55	126,89	115,03
Државни фитосанитарни инспектори	373	7254	151	7778	355	7668	123	8146	55,17	105,71	81,46	104,73
ВКУПНО	1016	21957	363	23336	993	24658	392	26043	97,74	112,30	107,99	111,60

Графикон 3. Преглед на планиран вкупан број на планирања И спровођења инсталацијски надзори според вид на подухвата (за вид Државен земјоделски инспектор)

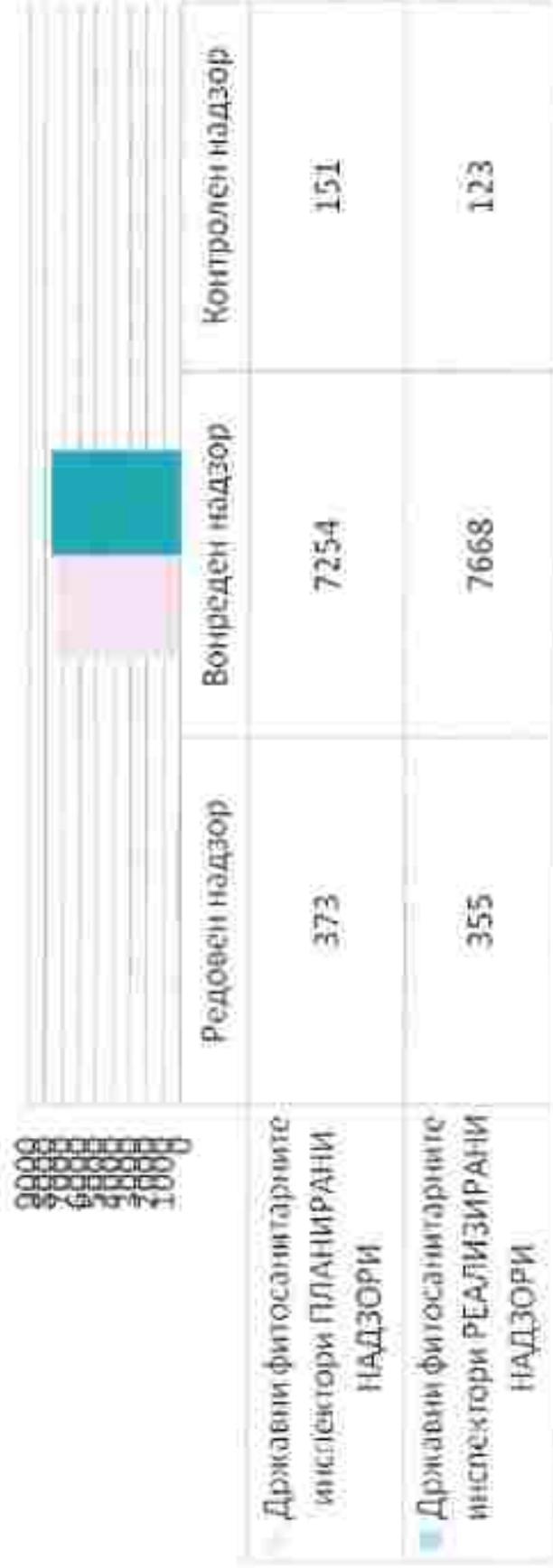
БРОЈ НА ПЛАНИРАНИ И РЕАЛИЗИРАНИ ИН ЗА ДРЖАВЕН ЗЕМЈОДЕЛСКИ ИНСПЕКТОР

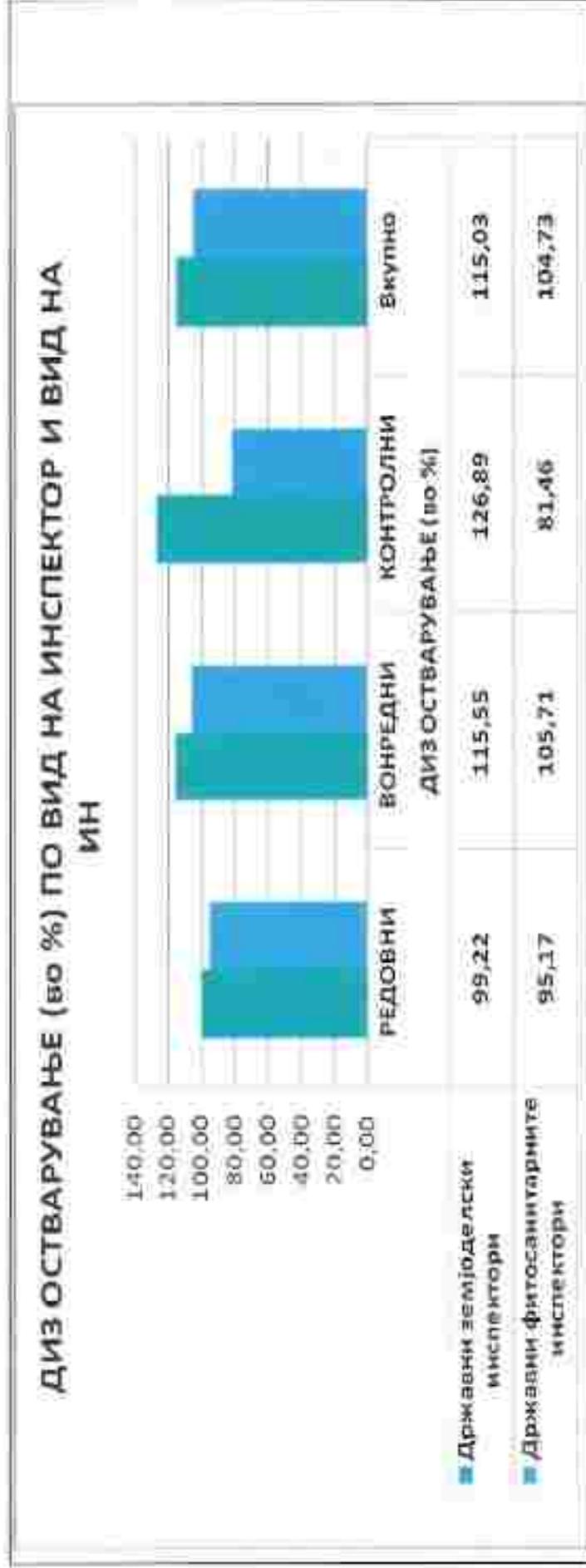
Графикон 4. Преглед на планиран број на планирани и спроведени инспекциски надзори според вида во полугоднето (за вид Државен фитосанитарен инспектор)

БРОЈ НА ПЛАНИРАНИ И РЕАЛИЗИРАНИ ИН ЗА ДРЖАВЕН ФИТОСАНИТАРЕН ИНСПЕКТОР

Графикон 5 Преглед на извршени инспекциски надзори со статус на реализација во % според вид во полугоднето (за вид Државни земјоделски инспектор и Државни фитосанитарен инспектор)

Даден е преглед на планирани редовни инспекциски надзори со % на застапеност на ризик за I-полугодие, 2023 година по закони, и тоа, планирани се вкупно 1016 редовни инспекциски надзори од кои со висок ризик 96, среден ризик 658 и низок ризик 262.

Инспекцискиот надзор е заснован на процена на ризикот и ја има следната реализацијата за извештајниот период, според степенот на ризик од планирани 1016 инспекциски надзори, остварени се вкупно 993 надзори или изразено во проценти 95,17% или по степен на ризик стапката на остварување е следна:

- висок ризик реализирани вкупно 95 ИН или 98,90 %,
  - среден ризик реализирани вкупно 639 ИН или 93,01 %
  - низок ризик реализирако вкупно 259 ИН или 98,11 %
- или вкупна реализација 95,17 %.

Истото е прикажано по закони во Дополнителна Табела 3 Преглед на планирани и реализирани редовни инспекциски надзори по закони, степен на ризик како и стапката на остварени инспекциски надзори во % процент на застапеност.

Дополнителна Табела 3 Преглед на бројот на планирани и спроведени инспекциска набораи според степени на ризик, по закон и сектори во постојатото законодавство

Ред. бр.	Назив на закон ¹	Шифра на закон ²	Планирани инспекциска набораи ³				Спроведени инспекциска набораи ⁴				Степени на остварување (%)			
			Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно	Висок ризик	Среден ризик	Нисок ризик	Вкупно
1	Закон за заштитно право на интелектуална сопственост	ЗЗП	0	57	89	141	0	52	87	139	100	97,75	98,58	
2	Закон за уговор и уговорен процес	ЗУП	0	3	23	26	0	5	22	27	100	95,65	96,21	
3	Закон за управно законодавство	ЗУП	0	13	40	53	0	14	40	54	100	100	100	
4	Закон за квалитет на земјоделски производи	ЗКП	0	21	35	56	0	20	36	56	100	100	100	
РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %														
5	Закон за сточарството	ЗСТЗЗКОТ	0	20	0	20	0	20	0	20	100	100	100	
6	Закон за роборатно и интелектуално право	ЗРА	3	61	0	64	3	61	0	64	100	100	100	
7	Закон за прашање на земјоделска земјопосед	ЗПЗД	0	5	0	5	0	5	0	5	100	100	100	
8	Закон за пилоти	ЗП	0	18	2	20	0	18	2	20	100	100	100	
9	Закон за контрола на олојна дрота и контролни системи	ЗКОДПС	0	4	0	4	0	4	0	4	100	100	100	
10	Закон за земјоделско законодавство	ЗЗЗ	0	89	2	91	0	87	2	89	97,75	100	97,80	
РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %														
11	Закон за пилото	ЗВМ	0	22	6	28	0	22	6	28	100	100	100	

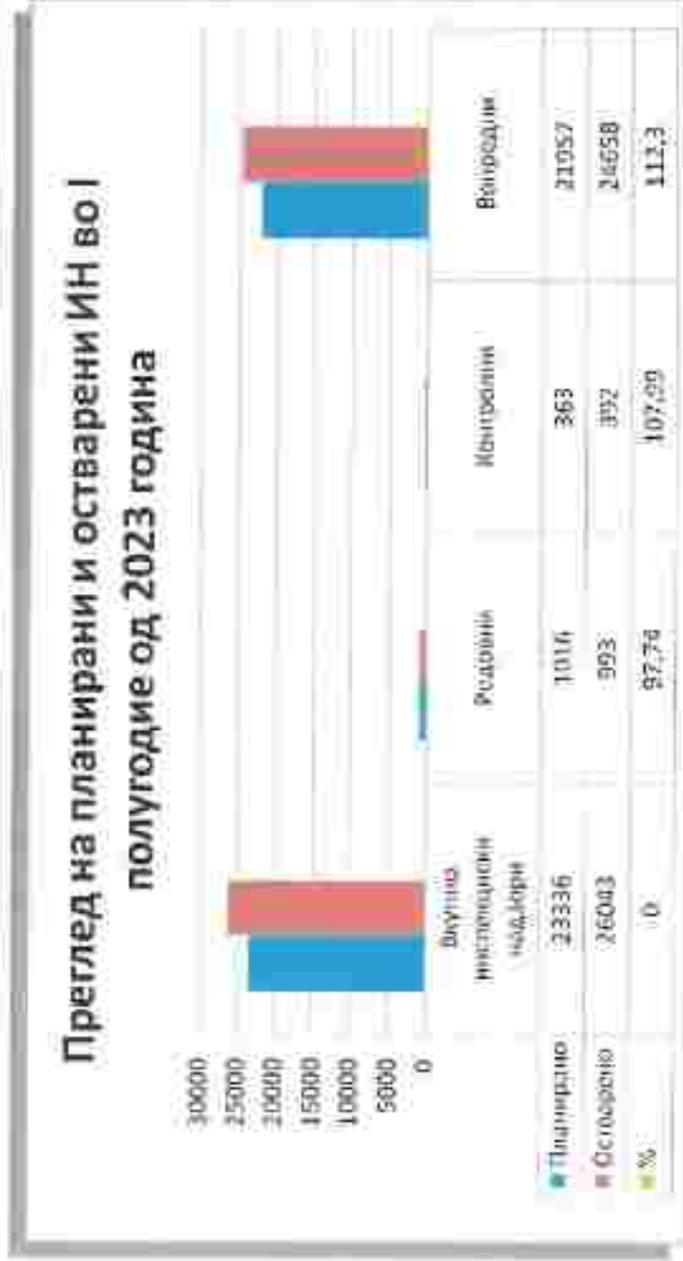
12	Закон за селекцију и селек. материјал за земљополски растенија	ЗСМЕР	2	67	6	74	9	57	6	75	100	100	100	100
13	Закон за квалитет и безбедност инсуброрна, биолошког материјала и војвођуранци на својствата на пошаста	ЗКВ БИСТ	0	52	6	58	0	51	6	57	#DIV/0!	100	98	98
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		2	141	18	181	2	140	18	180	100	100	99	99
15	Закон за фитосанитација	ИФФ	11	186	24	173	18	180	24	184	100,00	91,58	96,01	91,71
16	Закон за заштити на растенија	ЗЗР	30	339	24	198	33	111	28	181	104	93,7	100	96,46%
	РЕАЛИЗАЦИЈА НА ВКУПЕН БРОЈ ВО %		41	525	48	371	51	291	52	365	98,801	93,01	98,1	95,17
	ВКУПНО		96	658	262	1016	95	639	259	993	98,90	93,01	98,11	95,17

Допунителна Табела 4 Преглед на планирање и остварени инспекциски надзори во I -полугодије за 2023 година

	Планирано	Остварено	%
Вкупно инспекциски надзори	23336	26043	111,60
Радовни	1016	993	97,74
Контролни	363	392	107,99
Вонредни	21957	24658	111,60

Графикон 6 Преглед на планирање и остварени инспекциски надзори во I -полугодије за 2023 година

IV.3. - Редовни инспекциски надзори

Извршено беше планирање на зкупниот број на редовни инспекциски надзори според вид во I –полугодије за 2023 година, по региони и општини, при што планирани беа вкупно 1016 редовните инспекциски надзори како минимум за секој инспектор за период и реализирани вкупно 993 редовни инспекциски надзори или степенот на реализација е 97,74 % за планираните редовните инспекциски надзори.

Во извештајниот период имаме намален степен на реализација кај редовните надзори, а за сметка на тоа се укажа потреба за зголемување на бројот на вонредните и контролните инспекциски надзори, со тоа се постигна степенот на горенаведената реализацијата во извештајниот период, односно истиот е надминат за 111,60%.

IV.4. - Вонредни инспекциски надзори

Најголем број од вонредните инспекциски надзори (24658) се извршени од областите кои припаѓаат на: *Закон за здравјето на растенијата (5183), Закон за виното (6727) и Закон за квалитет на земјоделски производи (5158)* или вкупно 59,25 % од зкупниот број надзори припаѓаат на овие три области (17078).

Од планираните 22057 вонредни инспекциски надзори, вкупно се извршени 24658 вонредни инспекциски надзори, со тоа степенот на реализација на вонредните надзори е надминат со реализација од 112,30 %, со оглед да овие надзори невозможно е точно да бидат предвидени, бидејќи нивниот голем број е поврзан со издавање на сертификати, уверенија и мониторинг програми, согласно надлежноста во соодветните области.

IV.5. - Контролни инспекциски надзори

По спроведувањето на инспекцискиот надзор и во зависност од утврдената фактичка состојба, се применуваа конкретни инспекциски мерки (издавање решенија со опомена, наредба, забрана, издавање на прекршочни платни налози, поведувања на прекршочни и кривични постапки и др.) во согласност со законите, и за таа цел планирани се вкупно 363 контролни инспекциски надзори, за што во извештајниот период, по изминување на рокот за отстранување на констатираниите неправилности и применетите инспекциски мерки, се реализирани вкупно 392 контролни инспекциски надзори. Степенот на реализација е 107,99 % и според бројот на изречени инспекциски мерки (вкупно 523), по кој следи контролен инспекциски надзор, сметаеме дека овој број е соодветен на бројот на контролни инспекциски надзори.

IV.6. - Инспекциски мерки (неправилности)

Инспекторатот евидентираше неправилности – изречени мерки посебно по закони. Од горе приложената табела може да се констатира дека, изречени се вкупно 523 неправилности од кои според видот на инспекциски мерки: 174 опомени, 30 забрани, 18 наредби, 194 задолжувања, 13 други инспекциски мерки, 43 прекршочни платни налози, 31 барања за сторен прекршок – барање за поведување на прекршочна постапка, 0 кривични пријави.

Бројот на изречени инспекциски мерки изнесува 523 во овој период и во однос на планираните инспекциски мерки (406) имаат учество од 126,35 % учество. Извршена беше проценка за очекуваната состојба во областа на инспекциски надзор од аспект на ризиците за неприменување на прописите за секој инспекциски сектор одделно во Државниот инспекторат за земјоделство, при што беа лоцирани сензитивните точки по закони каде инспекторатот, при вршење на инспекциски надзор во I –полугодије за 2023 година требаше да обрне големо внимание.

Датум издања: Табела 5 за реализацију инспекционих послова по законима и издацима инспекционих мера (неправилности)

	РЕАЛИЗИРАНИ ИНСПЕКЦИОНИ ПОСЛОВИ	По вид на израчена инспекциона мера - неправилности												
		2023 година по закон и вид на послов												
		Резован	Вонредан	Контролан	Шупно	Спомена	Забрана	Наредба	Заповед на	Друга инспекциона мера	Прекршочна	Наредба	Препорука	Кривична
Закон за земљоредство и рурален развој	ЗЗРР	139	719	67	925	15	0	0	53	0	2	1	0	71
Закон за тун и тунаси производњу	ЗТТСП	27	1232	4	1263	1	0	2	2	0	2	1	0	8
Закон за органско земјоредство	ЗОЗП	54	128	5	187	1	0	1	2	0	0	0	0	4
Закон за квалитет на мерицадски производ	ЗКЗП	56	5168	59	5283	67	0	0	1	0	0	0	0	68
Закон за оточарство	ЗСТ	21	85	0	116	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Закон за рибарство и аквакултура	ЗРА	64	776	23	863	27	0	0	4	0	5	18	0	50
Закон за вршење на земјоредска дејност	ЗВЗД	5	5	0	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Закон за пасишта	ЗП	19	56	3	78	16	0	1	2	1	0	0	0	20
Закон за контрола на општи дроги и психотропни супстанци	ЗКОДПС	4	36	0	34	0	0	0	0	0	0	0	0	2
Закон за земјоредско земјиште	ЗЗЕЗ	89	789	70	948	40	0	0	8	20	11	1	0	80
Закон за вино	ЗВИ	28	6727	3	6758	0	0	0	4	0	2	2	0	8
Закон за семенски и саден материјал за земјоредски растенија	ЗССМЗР	75	698	17	790	4	5	5	11	0	18	8	0	51
Закон за квалитет и безбедност на губриња, биостимулатори и поддржувачи на својства на почвата	ЗКББЛСП	57	1997	22	2076	1	10	2	7	0	2	0	0	22
Закон за семенски и саден материјал за земјоредски растенија	ЗССМЗР	0	71	7	78	0	0	1	5	0	0	0	0	6
Закон за здравјето на растенијата	ЗЗР	191	5183	109	5483	0	0	0	1	0	0	0	0	1
Закон за фитосанитарација	ЗФФ	154	487	1	652	1	7	6	94	0	1	1	0	110
Закон за ДИЗ	ЗДИЗ	0	498	1	497	1	0	0	0	0	0	1	0	2

Анализата беше извршена врз основа на стекнатата пракса при долгогодишното вршење на инспекциски надзор во минатото во областите за кои е надлежен инспекторатот, законската регулатива и сл. изворите на информации и податоци за идентификување настанување на ризичните области досега ги користеше врз основа на вршење на инспекциски надзор, претставки, пријави, дојави од правни и физички лица, бесплатниот телефонски број, информации од здруженија, медиуми, заклучоци на Влада на Република Северна Македонија, врз основа на добиените резултати од различни мониторинг програми, информации од други надлежни инспекторати и сл.

Табеларен приказ на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto по региони и општини за државен земјоделски инспектор и државен фитосанитарен инспектор е прикажан подолу во Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор).

Табела 3 Преглед на вкупниот број на откриени неправилности и спроведени инспекциски надзори според вид во полугодieto, по региони и општини (за вид Државен земјоделски инспектор и Државен фитосанитарен инспектор)

Ред.Бр.	Регион/Општина	Вид на надзор			Вкупно надзори	Вкупно неправилн.
		Редовен надзор	Важред надзор	Контрол. надзор		
	Вардарски регион	134	6073	15	6222	35
1	Велес	34	214	0	248	1
2	Грдело	7	634	0	641	0
3	Демир Капија	2	84	0	86	6
4	Кавдарци	27	3570	6	3603	18
5	Лозово	2	165	0	167	0
6	Неготино	21	460	3	484	3
7	Росман	11	513	2	526	2
8	Свети Николе	25	394	2	421	3
9	Чашка	5	39	2	46	2
	Источен регион	169	2575	80	2824	114
10	Берово	22	130	2	154	5
11	Виница	12	239	36	287	40
12	Делчево	17	560	13	590	17
13	Зрновци	3	13	2	18	2
14	Карбинци	4	80	0	84	1
15	Кочани	38	236	12	286	23
16	Македонска Каменица	5	16	0	21	0
17	Пехчево	6	36	2	44	4

18	Пробиштип	19	138	5	182	6
19	Чешиново	12	65	6	84	6
20	Штип	31	1061	2	1094	10
	Југозападен регион	82	1474	60	1616	69
21	Вевчани	0	13	0	13	0
22	Дебар	11	80	3	104	6
23	Дебарца	4	32	1	37	1
24	Кичево	11	140	3	154	5
25	Македонски Брод	1	38	0	39	0
26	Охрид	32	332	18	382	20
27	Пласница	0	0	0	0	0
28	Струга	19	806	34	859	36
29	Центар Жупа	4	23	1	28	1
	Југоисточен регион	143	3685	72	3900	86
30	Богданци	4	23	1	28	2
31	Босилово	20	523	1	544	1
32	Валандово	17	120	8	145	10
33	Василево	9	201	3	213	5
34	Гевгелија	16	960	33	1009	32
35	Дојран	5	26	0	31	1
36	Кочане	2	7	0	9	3
37	Ново Село	10	279	6	295	7
38	Радовиш	11	47	2	60	3
39	Струмица	49	1499	18	1588	22
	Пелагониски регион	120	2048	39	2207	65
40	Битола	45	790	9	844	15
41	Демир Хисар	5	71	1	77	1
42	Долнени	1	15	0	16	0
43	Кривопаланок	10	92	7	109	13
44	Крушево	5	245	1	251	1
45	Могила	1	11	2	14	2
46	Новаци	0	4	2	6	2
47	Прилеп	24	584	3	611	4
48	Ресен	29	236	14	279	27
	Полошки регион	49	825	18	892	22
49	Боговинье	0	11	1	12	1
50	Бревеница	4	54	2	70	3
51	Врабчиште	2	35	0	37	0
52	Гостивар	17	140	5	162	6
53	Желино	0	54	1	55	1
54	Јегуновце	5	197	3	205	3
55	Маарово и Ростуша	0	27	0	27	0

56	Тевряца	2	12	0	14	0
57	Тетово	19	255	6	280	8
	Североизточен регион	92	2852	61	3005	58
58	Кратово	17	125	0	142	0
59	Крива Паланка	19	916	10	945	10
60	Куманово	43	1716	50	1809	48
61	Липково	0	10	0	10	0
62	Ранковце	11	73	1	85	0
63	Старо Нагоричане	2	12	0	14	0
	Скопски регион	204	5126	47	5377	64
64	Аеродром	16	244	8	266	9
65	Арачиново	4	29	0	33	0
66	Бутел	13	469	5	487	6
67	Гази Баба	55	2352	7	2414	7
68	Горча Петров	6	192	1	199	2
69	Зелениково	3	4	1	8	1
70	Илинден	12	335	7	354	15
71	Карпош	20	152	6	178	6
72	Кисела Вода	15	365	6	386	9
73	Петровец	18	193	1	212	3
74	Сарај	2	171	0	173	0
75	Солниште	2	16	1	19	1
76	Студеничани	2	108	0	110	0
77	Центар	26	260	2	288	2
78	Чанр	6	22	0	28	0
79	Чумер-Сандево	3	206	2	211	2
80	Шуго Оризари	1	8	0	9	1
	ВКУПНО	993	24658	392	26043	513

Дополнителна Табела 3-1 Преглед на бројот на планирани и остварени инспекциски надзори според неправилности и вид на надзор, по региони и општини, во полугоднето

Ред.Бр.	Регион/Општина	Планирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	од очекувани неправилности	Реализирани инспекциски надзори			Вкупно надзори	од утврдени неправилности	Стапка на остварување (%)			Вкупно надзори	од утврдени неправилности
		Разовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Разовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор			Разовен надзор	Вонреден надзор	Контролен надзор		
	Вардарски регион	134	6091	52	6277	54	134	6073	16	6222	36	100,00	99,70	28,05	88,12	64,81
1	Валевс	38	183	0	210	9	34	214	0	248	1	89,47	131,29	0,00	118,10	11,11
2	Градско	6	562	3	561	2	7	634	0	641	0	116,67	114,86	0,00	114,26	0,00
3	Демир Капија	2	79	2	83	2	2	84	0	80	6	100,00	106,33	0,00	103,61	300,00
4	Кавдарци	29	3716	13	3755	13	27	3570	5	3003	18	93,10	96,07	46,15	95,68	138,46
5	Лозово	5	201	2	208	2	2	165	0	167	0	-40,00	82,00	0,00	80,29	0,00
6	Неготино	19	528	8	555	8	21	480	3	484	3	110,53	67,12	37,50	67,21	37,50
7	Госпман	12	568	2	582	2	11	513	2	526	2	91,67	90,32	100,00	90,38	100,00
8	Свети Николе	21	263	13	297	16	25	394	2	421	3	119,05	149,01	15,38	141,75	18,75
9	Чаша	2	21	0	23	0	5	39	2	40	2	250,00	165,71	#DIV/0!	200,00	#DIV/0!
	Источен регион	172	2617	82	2751	71	189	2575	80	2824	114	98,26	102,30	129,03	102,65	169,56
10	Берово	22	128	1	151	2	22	130	2	154	5	100,00	101,66	200,00	101,99	250,00
11	Белица	11	138	5	154	6	12	239	36	297	40	109,09	173,19	720,00	186,36	666,67
12	Делчево	19	561	9	589	11	17	580	13	590	17	89,47	99,82	144,44	100,17	154,55
13	Зрнорци	2	15	0	17	3	3	13	2	18	2	150,00	86,67	#DIV/0!	105,88	66,67
14	Карбинци	8	68	0	70	0	4	80	0	84	1	50,00	117,65	#DIV/0!	110,53	#DIV/0!

15	Кочани	41	316	14	371	20	38	236	+2	288	23	92,88	74,68	85,71	77,08	115,00
16	Младенска Каменица	2	18	0	18	0	5	16	0	21	0	250,00	100,00	#DIV/0!	116,67	#DIV/0!
17	Полчево	6	29	0	35	0	5	36	2	44	4	100,00	124,14	#DIV/0!	125,71	#DIV/0!
18	Пробиштић	19	115	9	143	6	19	138	5	162	6	100,00	120,00	55,56	113,28	100,00
19	Чешиново	10	105	13	128	12	12	68	4	84	6	120,00	62,86	45,15	65,63	50,00
20	Штип	32	1020	11	1069	11	31	1061	2	1094	10	96,08	103,41	15,18	102,34	90,91
Југозападни регион		80	632	36	648	44	82	1474	80	1610	69	102,50	177,16	166,67	170,46	166,62
21	Вевчани	0	4	0	4	1	0	13	0	13	0	#DIV/0!	325,00	#DIV/0!	325,00	0,00
22	Дебар	10	113	2	125	2	11	30	3	104	8	110,00	79,65	150,00	83,20	300,00
23	Дебарца	4	22	0	26	0	4	32	1	37	1	100,00	146,45	#DIV/0!	142,31	#DIV/0!
24	Кеново	11	71	2	84	4	11	140	3	154	5	100,00	107,18	150,00	183,33	125,00
25	Младенски Брод	1	15	0	16	0	1	35	0	39	0	100,00	253,33	#DIV/0!	243,75	#DIV/0!
26	Охрид	32	283	17	332	19	32	332	18	382	20	100,00	117,31	105,88	115,06	105,26
27	Планица	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	#DIV/0!	0,00	#DIV/0!	0,00	#DIV/0!
28	Струга	17	303	15	335	17	19	806	34	859	36	111,76	266,01	226,67	256,42	211,76
29	Целтар Жула	5	20	0	26	1	4	23	1	28	1	80,00	115,00	#DIV/0!	112,00	100,00
Југоисточни регион		150	2804	54	3108	57	143	3685	72	3900	86	95,33	126,69	133,33	126,48	150,68
30	Богданци	6	203	8	216	6	4	23	1	28	2	66,67	11,33	16,67	13,02	33,33
31	Босилово	13	457	0	470	0	20	523	1	544	1	153,85	114,44	#DIV/0!	116,74	#DIV/0!
32	Баланджево	18	186	8	192	11	17	120	6	165	10	94,44	72,29	100,00	75,52	90,91
33	Василево	10	188	4	202	3	9	201	3	213	5	90,00	106,91	75,00	106,45	166,67
34	Говелјаца	20	646	12	678	11	16	960	33	1009	32	90,00	148,61	275,00	148,82	290,91
35	Дојран	5	10	0	15	3	6	26	0	31	1	100,00	360,00	#DIV/0!	306,67	33,33
36	Кочке	2	22	0	24	0	2	7	0	9	3	100,00	31,82	#DIV/0!	37,50	#DIV/0!

37	Нова Село	11	146	2	159	2	10	279	6	258	7	90,91	191,10	300,00	155,53	350,00
38	Радковиц	12	85	3	100	2	11	47	2	80	3	91,87	55,28	88,67	80,00	150,00
39	Струмица	53	981	19	1063	19	49	1499	18	1500	22	92,45	152,80	94,74	148,72	115,79
	Пелагониска регион	125	2119	40	2284	45	120	3046	39	2207	65	96,00	96,65	97,50	96,63	144,44
40	Битола	49	511	16	576	16	45	790	9	844	15	91,84	154,00	93,25	146,53	93,75
41	Демир Хисар	4	49	1	54	3	6	71	1	77	1	125,00	144,96	100,00	142,59	33,33
42	Долчепа	1	89	0	90	1	1	15	0	16	0	100,00	16,85	#DIV/0!	17,76	0,00
43	Кочевскападина	10	103	3	116	3	10	92	7	109	13	100,00	89,32	233,33	93,97	433,33
44	Крушево	5	156	0	161	2	6	245	1	251	1	100,00	157,05	#DIV/0!	155,90	50,00
45	Мокча	1	35	1	37	2	1	11	2	14	2	100,00	31,43	200,00	37,84	100,00
46	Новаци	0	6	0	6	0	0	4	2	6	2	#DIV/0!	59,00	#DIV/0!	75,00	#DIV/0!
47	Прилеп	23	478	15	517	12	24	564	3	611	4	104,35	121,92	20,00	118,18	33,33
48	Ресен	32	689	4	726	6	29	236	14	279	27	80,83	34,25	350,00	38,48	450,00
	Полиска регион	51	891	20	962	24	69	825	18	892	22	96,06	82,59	90,00	92,72	91,67
49	Боговиње	1	49	0	50	1	0	11	1	12	1	0,00	22,45	#DIV/0!	24,00	100,00
50	Брвеница	5	107	1	113	2	4	84	2	70	3	89,00	59,61	200,00	61,95	160,00
51	Врачански	2	29	1	32	1	2	35	0	37	0	100,00	120,69	0,00	115,83	0,00
52	Гостивар	19	133	8	160	6	17	140	6	162	6	89,47	105,26	62,50	101,25	75,00
53	Желино	0	73	0	73	0	0	64	1	65	1	#DIV/0!	115,07	#DIV/0!	116,44	#DIV/0!
54	Јегуновце	4	156	7	169	7	5	197	3	205	3	125,00	124,66	42,86	121,30	42,86
55	Маврово и Ростуша	1	5	1	7	2	0	27	0	27	0	0,00	540,00	0,00	385,71	0,00
56	Тевно	1	27	0	28	0	2	12	0	14	0	200,00	44,44	#DIV/0!	50,00	#DIV/0!
57	Тетово	18	310	2	330	3	19	255	4	260	6	105,56	82,26	300,00	84,85	266,67
	Североисточен регион	86	2277	34	2409	37	92	2862	61	3005	58	93,88	125,25	179,41	124,74	156,76
58	Кратово	17	120	0	137	0	17	126	0	142	0	100,00	104,17	#DIV/0!	103,65	#DIV/0!

59	Крива Паланка	22	889	12	903	12	18	918	10	945	10	86,30	105,41	83,33	104,65	83,33
60	Куманово	44	1149	15	1208	17	43	1716	50	1809	48	97,73	148,35	333,33	148,75	282,35
61	Лясиково	0	29	8	32	0	0	10	0	10	0	#DIV/0!	38,46	0,00	31,25	0,00
62	Ранковале	14	91	1	108	2	11	73	1	85	0	78,57	80,22	100,00	80,19	0,00
63	Старо Нагоричане	1	22	0	23	0	2	12	0	14	0	200,00	54,55	#DIV/0!	60,87	#DIV/0!
Скопски регион		206	4328	65	4597	74	204	6126	47	5377	64	98,03	118,49	72,31	116,97	86,49
64	Аеродром	16	122	0	138	0	16	244	8	268	9	100,00	200,00	#DIV/0!	194,20	#DIV/0!
65	Арданиково	2	44	0	45	0	4	29	0	33	0	200,00	65,91	#DIV/0!	71,74	#DIV/0!
66	Бутел	11	340	2	353	3	13	469	5	487	6	118,18	137,94	250,00	137,96	200,00
67	Газни Баба	59	2134	28	2221	28	55	2352	7	2414	7	93,22	110,22	25,00	108,69	25,00
68	Горче Петров	6	192	2	110	2	6	192	1	189	2	100,00	188,24	50,00	180,91	100,00
69	Зелениково	4	14	0	18	2	3	4	1	8	1	75,00	28,57	#DIV/0!	44,44	50,00
70	Илинден	11	308	5	324	7	12	395	7	354	15	109,09	108,77	140,00	108,26	214,28
71	Карлово	21	153	0	174	0	20	152	8	178	6	95,24	99,35	#DIV/0!	102,30	#DIV/0!
72	Кюсела Вола	15	285	9	289	9	15	365	6	386	9	100,00	137,74	96,67	133,56	100,00
73	Петровоци	18	260	4	282	8	18	183	1	212	3	100,00	74,23	25,00	75,18	37,50
74	Сараи	2	132	0	134	0	2	171	0	173	0	100,00	129,55	#DIV/0!	129,10	#DIV/0!
75	Сопиште	2	31	1	34	1	2	16	1	19	1	100,00	51,61	100,00	56,88	100,00
76	Студеничани	3	64	0	67	1	2	108	0	110	0	66,07	166,75	#DIV/0!	164,18	0,00
77	Център	24	191	8	223	7	26	269	2	288	2	108,33	136,13	25,00	129,15	28,57
78	Чанр	7	12	0	19	0	0	22	0	28	0	86,71	183,33	#DIV/0!	147,37	#DIV/0!
79	Чулер-Сядалево	4	154	6	184	6	3	206	2	211	2	75,00	133,77	33,33	128,66	33,33
80	Шуто Оризари	1	0	0	1	0	1	8	0	9	1	100,00	#DIV/0!	#DIV/0!	900,00	#DIV/0!
ВКУПНО		1015	21957	363	23330	406	993	24658	392	28043	513	97,74	112,30	107,99	111,60	126,35

Извршените инспекциски надзори (26043) се извршени од укупно 115 инспектора, кои постојано или периодично врше инспекциски надзори во полугодјето, и при тој како просечен број на записници по инспектор во полугодјето је добијена вредност од 226,46 записници, или по инспектор во месец просечен број на записници изнесува 37,74, додана на ден за просечен број на записници је добијена вредност од приближно 2 записника на дан по инспектор.

Просечен број на записници по инспектор

Планирани од 01.01.2023 до 30.06.2023 година			Извршени од 01.01.2023 до 30.06.2023 година			Просечен број на записници по инспектор	Просечен број на записници по месец на инспектор	Просечен број на записници на дан по инспектор
Редовни	Контролни	Вонредни	Редовни	Контролни	Вонредни			
1016	363	11957	993	392	14658	226,46	37,74	2
Вкупно		23330			16043			

Извештај за извршени фитосанитарни прегледи на граничним премини и места на утовар

Од страна на Државните фитосанитарни инспектори на 21-единаесет гранични премини и 9-деветте места на утовар извршени се укупно 30350 инспекциски контроли на производи, од кои 13.691 производи при увоз, на 11.745 производи при извоз, на 2.799 производи при провоз (транзит) и 1.714 производи при реекспорт. Во 1-то полугодие на 2023 година извршени се фитосанитарни прегледи на 25.937 пратки од земјоделски и шумски производи, дрвен материјал, семе и саден материјал, фитофармацевтски производи, губриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата при увоз, извоз, провоз (транзит) и реекспорт (табеларен приказ со прегледи за периодот од 01.01-30.06.2023 година).

Извештај за направени прегледи по гранични премини и места на утовар		
вкупно прегледи на производи	30.350	
производи при увоз	13.691	
производи при извоз	11.745	
производи при провоз (транзит)	2.799	
производи при реекспорт	1.714	
видови на производи кои се изразени во единична мера (t), (m ³) или (број)		
производи – во тежина	359.954	
дрвен материјал – во волумен	7.304	
саден материјал – во број	11.996.241	
андови на губриња при увоз	производи	во (t) / (t)
НПК	543	11.588,891
КАН	78	1.754,635
Сулерфосфат	2	48,072
Уреа	582	23.852,225
Амониум нитрат	167	8.692,180
МАП 12-0-0	10	90,800
Калиев хлорид	1	7,550
Фолкјарни губриња	20	151,841
Течни минерални губриња	89	391,586
Органско губриње	50	693,923
фитофармацевтски производи при увоз	производи	во (t) / (t)
Инсектициди	47	168,687
Фунгициди	84	283,128
Хербициди	48	274,224

Дополнителна Табела б Извештај за увезени пратки на земјоделски производи за 1- полугодие 2023 година преку EXIM системот

Извештај за увозени пратици за земјоделски производи за I полугодје 2023. године						
	Опис	пшеница	зобенче	храна за животиње	премеша	жита и ориз
Закон за квалитетот на земјоделски производи	ЕМ	кг	кг	кг	кг	кг
	Количина	27.288.233,30	24.781.800,00	33.988.331,30	5.388.798,70	22.149.833,00
	Број на пратици	1770	1788	1273	308	321
	Опис	сончослад	преработен	кафе	инкарна	
	ЕМ	кг	кг	кг	кг	
	Количина	17.300,00	4.424.840,00	2.201.475,50	2.263.447,30	
Број на пратици	8	398	110	63		
Закон за симанси и саден материјал на земјоделски растенија	Опис	симанси материјал	саден материјал	машиниум		
	ЕМ	кг	брзи	кг		
	Количина	3.085.474,00	8.798.334,00	0,00		
	Број на пратици	288	189	0,00		
Закон за вино	Опис	вино	протвода на вино со граде и аперол	вадице за вино		
	ЕМ	л	л	кг		
	Количина	303.205,05	3.850.965,20	0,00		
	Број на пратици	73	333	0,00		
Закон за тутун и тутунски производи	Опис	тутун	тутунски производи			
	ЕМ	кг	боби			
	Количина	534.180,10	1.434.710,30			
	Број на пратици	82	152			
Закон за државен инспекторат за земјоделство	Опис	црв и декоративни производи				
	ЕМ	боби				
	Количина	4.677.989				
	Број на пратици	261				
Закон за сточарство	Опис	репродуктивни животни и природен материјал				
	ЕМ	боби				
	Количина	1.027.043				
	Број на пратици	68				
Закон за квалитет и безбедност на губрива, биостимулатори и подобрувачи на	Опис	губрива				
	ЕМ	кг				
	Количина	35.077.668,54				
	Број на пратици	1426				

V. Обука на инспекторите и административните службеници

Вложувањето во човечките ресурси е најважната инвестиција за одржливи развој на компетентна администрација. Тоа претпоставува развој на соодветни знаења и вештини кај службениците, следење на современите техники во методите на работењето и примена на новините од икформатичко - комуникациските технологии.

Со цел подобрувањето на изведбата на администрацијата и стручното усовршување на службениците, Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство до МИОА достави Годишна програма за обука на административните службеници. Планираните предлог обуки по сектори ги предложи раководителот на сектор, по претходна консултација со раководните структури во инспекторатот.

Инспекторите во Државниот инспекторат за земјоделство, имаат право и должност стручно да се оспособуваат за извршување на своите работи и работни задачи во согласност со донесениот, Годишен план за индивидуално стручно усовршување и обука на секој инспектор за 2022 година со архивски број од-673/1 од 28.07.2022 година, пореди донесување на нов закон, како и измени во делокругот на надлежности утврдени согласно одредбите на материјалниот закон.

Во I-рвото полугодие, обуките најчесто беа реализирани преку бесплатната платформа за видео конференции „Zoom Meetings“, каде корисниците (инспекторите/државните службеници), имаа пристап до сите потребни функции за аудио и видео конференции за групна соработка, вклучувајќи: неограничен број на видео состаноци, приватни и групни разговори и онлајн поддршка.

Одржани се вкупно 22 обуки во вкупно 243 инспектори и административни службеници, и истите се одржани со цел, надградување на основните компетенции и вештини особено кај инспекторите, со што се овозможи постигнување на високи перформанси и помош во нивниот професионален развој и се постигнаа стратешките основи.

Обуките беа изведувани од страна на именувани обучувачи организирани од разни провисти (професори од Факултет за земјоделски науки и храна и други лица), соодветно на обуките кои се реализирани.

Дополнителна Табела 7 Преглед на реализирани обуки на инспектори и административните службеници во Државниот инспекторат за земјоделство во периодот Јануари-Јуни 2023 година

Реден број	Назив на обуката/наставно/тематика/модулот	Вид на обука		Цели групи/ број на учесници			Место на одржување	Дата на одржување	Времетраење (во часови)	Начин на реализација			Организатор		
		Теоретска	Сопствена	Инспектори	Адв.служб.	Вкупно				on-line учење по „живо“	Училишца	on-line самостојно учење /MS/zoom платформа	НС	ВНС	ДР
1	Работилница, Обука за користење на Е-Инспектор - Модул за Државниот инспекторат за земјоделство.	1	1	25	4	29	ДИЗ	23.05.2023	5	1	1	1	НС	ВНС	ДР
2	1.2 Инспекциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Упатство за начинот на спроведување на инспекциски надзор)	1	1	1	1	1						1	1		
3	1.3 Одговорност и санкции, постапки (Закон за превенција)	1	1	1	1	1						1	1		
4	Контрола и следливост согласно Законот за рибарство и аквакултура	1	1	10		10		24.1.2023			1				ТАИЕХ

5	Развој на национална шема за сертификат за улов на риби, Закон за рибарство и Аквакултура	1	10							24.4.2023	1						ТАЕХ
6	Развој на национална шема за сертификат за улов на риби, Закон за рибарство и Аквакултура	1	10							25.4.2023	1						ТАЕХ
7	Презентација Видео Надзор за навремено отпирање и детектирање на полици по Закон за земјоделското земјиште	1	10							22.6.2023	1						ИТ Компанијат а
8	1.2 Интеграциски надзор (Закон за инспекциски надзор и Улогство за начелник на спроведување на инспекциски надзор)	1	0	4	0	4				on-line самостојн о учење	1	1					
9	1.3 Одговорност и санкции, поставки (Закон за прекршци)	1	0	4	0	4				on-line самостојн о учење	1	1					
10	1.13. Спремување на корупција	1	0	3	0	3				on-line самостојн о учење	1	1					
11	1.14 Систем на интегрирано имплементационо слобде	1	0	2	0	2				on-line самостојн о учење	1	1					
12	Конференција на тема „Организационо трансформација - предизвици и потенцијали“	0	1	1	0	1				МБ Едукаци он центр	1		4				Вние од Македонија
13	Обука на тема: „General training for plant health control staff on the new EU plant health regime“	1	1	1	0	1				Републи ка Франција а	1						BTSF

14	Обула на тема "Food Safety Risk Analysis"		1	2	0	2	Скопје	12-15.06.2023			1				BTSF
15	Обула за спроведување на системот за интегритет		1	1	0	1	Скопје	03-05.05.2023			1				Државна комисија за спроведување корупција
16	BTSF обука „Plant Disease Outbreak and Contingency Planning“		1	1	1	2	Љубљана	21.03.-24.03.2023			1				BTSF, DG SANTE,
17	BTSF обука „Нов режим за здравјето на растенијата“, Сесија B.		1	2	1	3	Ниша	27.03.-31.03.2023			1				BTSF, DG SANTE,
18	Оперативна работилница С.А. 2.3. композитерна област		1	1	0	1	Мадрид	25.05-26.05.2023			1				DG SANTE, Eurocol, FR
19	BTSF обука „Контрола на здравјето на растенијата“		1	2	0	2	Пара	22.05.-25.05.2023			1				BTSF, DG SANTE,
20	Нова актуелна ситуација за земјоделското производство, Восточна зона и Восточна зона		1	30	3	33	Скопје	12.05.2023			1				ЕУ ИПА Темниот проект „Подобрување на административните капацитети на надлежните служби за заштита на растенијата
21	BTSF обука „Одржливо користење на пестициди со фокус на интегривно управување со штетници“		1	1	0	1	Тулуз	12.06.-15.06.2023			1				BTSF, DG SANTE,

Евалуација на обука - Табела 7: Се оценуваат, како многу корисни и успешни за намената за која се организирани. Со постигнат стратешки основи на политиките за управување, координација и развој на човечките ресурси со практични и релевантни показатели за расположливите професионални потенцијали, способности и можности во Државниот инспекторат за земјоделство, на соодветен начин дојде до јакнење и развивање преку обука и стручно совршување на своите вработени, зајакнување на владеењето на правото.

VI. Буџет и финансирање

Државниот инспекторат не располага со дополнителни средства.

Врз основа на Предлог Буџетот на Република Северна Македонија за 2023 година (Службен Весник на Р.С.М бр. 282/2022 од 27.12.2022), ДИЗ располага со буџет во вкупен износ од 150.000.000,00 денари, од кои за:

Дополнителна Табела 6 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2023 година

	Одобрен Буџет (денари)	Реализирана прва половина
Плати и надоместоци	100.000.000,00	50.562.000,00
Резерви и недефинирани расходи	000.000.000,00	000.000.000,00
Стоки и услуги	1.800.000,00	23.668.000,00
Субвенции и трансфери	2.000.000,00	441.000,00
Капитални расходи	10.500.000,00	505.000,00
	115.196.000,00	75.176.000,00

Дополнителна Табела В-1 Преглед на буџетот на ДИЗ за јануари – јуни 2023 година

Става	Опис	Одобрен буџет (динари)	Приходи				Расходи					
			од основног буџета	од осталих буџета	од донација	други	од основног буџета	%	од осталих буџета	%	од донација	%
40	Плате и наднице	10.596.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	50.562.000,00	40,00%	000.000.000,00	VALUE	VALUE	0,0%
41	Материјални и нематеријални ресурси	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	000.000.000,00	VALUE	000.000.000,00	VALUE	VALUE	VALUE
42	Страна услуги	1.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	23.888.000,00	40,00%	000.000.000,00	VALUE	VALUE	VALUE
43	Одржани трансфери	2.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	441.000,00	40,00%	000.000.000,00	VALUE	VALUE	VALUE
44	Безвратни ресурси	10.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	000.000.000,00	0	000.000,00	40,00%	000.000.000,00	VALUE	VALUE	VALUE
	Укупно	110.196.000	0	0	0	0	75.790,00	40,00%	0	VALUE	VALUE	VALUE

VII. Меѓународна соработка

Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ, континуирано соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите од надлежност на Институцијата, за што има склучено и повеќе меморандуми за соработка со голем број институции.

Државниот инспекторат за земјоделство со своето работење врши сложени, стручно оперативни и аналитички задачи и активности за поддршка на целокупниот процес на ЕУ интеграцијата и преговори за пристапување во делот на инспекторатот:

- Планира и координира реализација и мониторинг на НПАА во делот на инспекторатот и учествува во работни групи во НПАА на следните 3 поглавја:
  1. Поголавје 11 - Земјоделство и рурален развој
  2. Поголавје 12 - Безбедност на храна ветеринарство и фитосанитарна политика
  3. Поголавје 13 - Рибарство
- Утврдува надлежности за ЕУ мерки во делот на Инспекторатот,
- Утврдува потреби на превод и ревизија на ЕУ акти и непосредно учествува при изготвување на извештај за прогрес на реализацијата на НПАА во делот на инспекторатот,
- Соработува со останати надворешни институции, ги следи и обработува прашањата што се поврзани со ЕУ интеграцијата,
- Дава мислења по нормативните акти со кои се регулираат прашањата сарзани со ЕУ правни акти,
- Учествува во работни групи за изработка на закони во процесот на апроксимација на ЕУ правни акти и дава стручен придонес во областа.

Во изминатиот период претставници од Државниот инспекторат за земјоделство земаа активно учество во Работните групи за преговарачкиот процес со ЕУ, за областите кои се во надлежност на Инспекторатот.

Фитосанитарната управа, орган во состав на МЗШВ, ја претставува Република Северна Македонија во меѓународните тела, органи и организации од областа на здравјето на растенијата и извршување на други задачи поврзани со здравјето на растенијата утврдени со закон, додека Секторот за инспекциски надзор од областа на фитосанитарна политика ги имплементира и спроведува меѓународните стандарди и фитосанитарни барања на државите.

Во таа насока и оваа година продолжува соработката помеѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација и Државниот инспекторат за земјоделство, согласно Меморандумот за соработка меѓу Федералната служба за ветеринарен и фитосанитарен надзор (Россельхознадзор) на Руската Федерација, Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија и Агенцијата за храна и ветеринарство на Република Северна Македонија кој беше потпишан на 4-ти јуни 2015 година.

Исто така, согласно досегашната меѓусебна соработка за оперативна комуникација во однос на аналогното архивско доставување на дневна основа до Россельхознадзор, преку контакт лицата од Република Северна Македонија се доставуваат издадените фитосанитарни сертификати од страна на државните фитосанитарни инспектори на Република Северна

Македонија. Во 2018 година се продолжи и со Информативниот систем на Argus-Fito модулот за авторизација на фитосанитарните сертификати IS Argus - Fito - Authorization module phytosanitary certificate (Federal Service for Veterinary and Phytosanitary Surveillance Russian Federation 2016 ©), преку кој што се врши потврдување на дневна основа на авторизацијата на фитосанитарните сертификати издадени од фитосанитарните инспектори во Република Северна Македонија.

Интензивната соработка помеѓу земјите членки на ЦЕФТА продолжи и во текот на оваа година и истата се реализираше преку повеќе состаноци на работната група кои редовно се одржуваа со физичко присуство или онлајн платформите со цел хармонизација на работата на надлежните служби од областа на фитосанитарната политика во насока на олеснување на трговијата со свежо овошје и зеленчук и зајакнување на меѓусебната соработка.

Во период од 1-ви до 31-ви мај - мк 2023 година, беше организирана третата фаза од пилот проектот за заедничка царинска и фитосанитарна контрола за имплементација на Меѓународниот Стандард за Фитосанитарни мерки бр.15, "Регулација на дрвениот материјал во меѓународната трговија", помеѓу земјите на CEFTA. Контролите се вршени врз основа на користење на заедничкиот профил на ризик. Во системот SEED продолжи со имплементација имплементиранниот модулот за електронска размена на информации, т.е заедничкиот профил на ризик за дрвениот материјал за пакување.

Со потпишувањето на Договорот за соработка во областа на ветеринарство, безбедност на храна и храна за животни и фитосанитарна област во рамките на иницијативата Отворен Балкан на 21-ви декември 2021 година започна интензивна соработка помеѓу надлежните служби од областа на фитосанитарна политика од Република Северна Македонија, Република Србија и Република Албанија. Во изминатиот период се одржаа повеќе работни состаноци со една заедничка цел непречена трговија и намалување на давачките на пратките кои подлежат на фитосанитарна контрола, а се извезуваат и увезуваат помеѓу овие три земји.

Во насока на зајакнување на техничките капацитети на Инспекторатот и примена на практиките кои се спроведуваат во ЕУ на 29-ти мај 2023 година беше потпишан „Меморандум за разбирање со цел соработка во областите: прехранбени производи, ознаки за храна, органски производи и контрола на снабдувањето кај земјоделските стопанства, како и заштита на географските ознаки за вина, за ароматизирани вина, за прехранбени производи и за жестоки алкохолни пијалаци“, помеѓу Државниот инспекторат за земјоделство на Република Северна Македонија и Централниот инспекциски оддел за заштита на квалитетот и за заштита од измами кај земјоделско-прехранбените производи при Министерството за земјоделство, прехранбен суверенитет и шумарство на Република Италија.

VIII. Други активности на инспекциската служба

VIII.1. Начало на транспарентност и јавност

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица Инспекторатот е должен да ги достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

При вршење на работите Инспекторатот ги почитува начелата на транспарентност и јавност во согласност со закон. На барање на заинтересираните правни и физички лица

Инспекторатот е должен да ти достави сите неопходни информации кои би можеле да им бидат од корист, а кои се однесуваат на општата безбедност на крајните корисници и ризикот по животот и здравјето на луѓето и животните, освен информациите за кои со закон не е дозволен пристап.

Во периодот од 26.06 до 30.06. 2023 во рамките на техничкиот Твининг проект МК 39 ИПА АГ од 21 „Подобрување на административните и оперативните капацитети на службите за заштита на растенијата“ кој се реализира во соработка со надлежните служби од Република Италија и Република Грција беше реализирана студиска посета во Грција. На студиската посета земаа учество повеќе претставници од надлежните служби од нашата држава, меѓу кој и директорот на Државниот инспекторат за земјоделство, м-р Јане Станкоски.

Директорот на Државниот инспекторат за земјоделство на Република Северна Македонија м-р Станкоски Јане и директорот на Централниот инспекциски оддел за заштита на квалитетот и за заштита од измами кај земјоделско-прехранбените производи при Министерството за земјоделство, прехранбен суверенитет и шумарство на Република Италија Феличе Асента во присуство на амбасадорот на Република Северна Македонија во Република Италија Весел Мемеди и амбасадорот на Република Италија во Република Северна Македонија, Андреа Силвестри потпишаа Меморандум за разбирање.

На 15 и 16 мај, 2023 година во Будва, Црна Гора, директорот на Државниот инспекторат за земјоделство м-р Јане Станкоски учествуваше на Самитот „Одржливи врски – посилна економија“. Самитот имаше цел да го промовира ефикасниот транспорт на луѓе и стоки како мерка за пристап до работни места и услуги која овозможува трговија и раст во економиите.

Директорот на ДИЗ се обрати на панел на тема “Подобрено управување на гранични контролни тонки” и истакна дека нашата земја меѓу првите воспостави поврзување на националниот фитосанитарен ИТ систем за увоз и извоз со SEED + системот, со цел да се забрза размената на податоците за тргуваната пратка од земјата на потекло до шпедитерите и фитосанитарните инспектори во земјата на крајна дестинација. Настанот е организиран од Постојаниот секретаријат на Транспортната заедница и Секретаријатот на ЦЕФТА, под покровителство на Министерството за капитални инвестиции на Црна Гора. На настанот земаа учество повеќе Министри, директори на надлежните институции од ЦЕФТА земјите.

Во рамките на Твининг лајт проектот „Усогласување на законодавството и имплементација на правото на ЕУ во областа на рибарството и аквакултурата во Република Северна Македонија“ вчера се одржа завршен настан.

Проектот е финансиран со средства од Европската Унија и имплементиран во соработка помеѓу Министерството за земјоделство на Република Хрватска – Управа за рибарство и Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство на Република Северна Македонија како главен корисник на проектот. Вредноста на проектот е во износ од 250.000,00 евра и започна со имплементација на 09 мај 2022 година, со времетраење од 30 месеци.

Целта на проектот беше зајакнување на капацитетите на Министерството за земјоделство, шумарство и водостопанство и ка останатите засегнати институции во поглед на усогласување на правната рамка во делот на пазарното уредување и структурните активности во рибарството и аквакултурата со правото на ЕУ.

Во рамките на проектот изготвен е нов Закон за Финансиска поддршка во рибарството и аквакултурата и 7 правилници кои произлегуваат од истиот, како и други подзаконски акти. Сите се усогласени со европските регулативни шти беше и целта на проектот.

Дополнително, преку соработката и активностите во текот на проектот, се подобрија административните капацитети и инспекциските служби се стекнаа со вештини кои во иднина ќе им овозможат подобро да се соочат со предизвиците и успешно да ги извршуваат своите работни задачи.

Претставникот на Делегацијата на ЕУ во Македонија Штефен Худолни, истакна дека е задоволен од постигнатите резултати и посочи дека поддршката на ЕУ продолжува и понатаму за уште многу други проекти и активности.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за извоз на вино) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за извоз на вино е дополнителена апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на придружен документ за извоз на вино, производи од винско грозје и производи од вино кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма од областа на Земјоделската инспекција.

Порталот за електронска комуникација (Е - Барање за издавање на уверение за квалитет) со Државниот инспекторат за земјоделство е наменет за сите правни и физички лица кои до сега остварувале писмена комуникација со Државниот инспекторат за земјоделство, или ќе имаат потреба во иднина. Е - Барање за издавање на уверение за квалитет е дополнителена апликација која, Државниот инспекторат за земјоделство ја става на располагање на сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања за издавање на уверение за квалитет - сертификат/придружен документ за производот што се увезува, извезува или пушта во внатрешен промет, кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма.

Како една од институциите кои се вклучени во граничното управување, Државниот инспекторат за земјоделство зема активно учество во проектот за изработка на потребните документи спецификација за идниот National Single Window, едношалтерски систем за гранично управување, преку учество на повеќе интерни состаноци со консултантите од Светска Банка и KGH Customs Services, изработка на документи и преку учество на претставници од ДИЗ во Редовните состаноци на Управувачкиот Комитет и состаноци на Работната група.

VIII.2. Претставки и предлози и слободен пристап до информации

Согласно законската обврска од Законот за постапување по претставки и предлози, информација до Министерство за информатичко општество за постапување по претставки и предлози за вкупно 81 (19 – усмени, 53 – писмени и 9 – електронски), поднесени од страна на вкупно 39 физички лица, 23 правни лица, 17 други лица и 12 анонимни лица. По сите претставки и предлози е постапено од страна на Државниот инспекторат за земјоделство.

Дополнителна Табела бр. 9 Преглед на примени претставки по области, форма, подносител, одговорени во полугодieto

РЕЗУЛЬТАТЫ РАБОТЫ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ЭКСПЕРТИЗЫ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ																							
ИТОГОВЫЕ ПОКАЗАТЕЛИ РАБОТЫ ПО ПРОВЕДЕНИЮ ЭКСПЕРТИЗЫ КАЧЕСТВА ОБРАЗОВАНИЯ																							
Экспертные организации			Область	Срок			Направление			Итоги экспертизы										Баллы (среднее арифметическое)	Кол-во экспертов	Кол-во организаций	Кол-во экспертов
Адрес	Прочие	Итого		год	квартал	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление	направление				
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22		
4	1	2	Экспертная организация (ООО)		1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1	1		
10		10	Экспертная организация	11	10	1	11	1	10	1	11			1									
2	2	10	Экспертная организация	1	1		1	1	2	1	11												
4		1	Экспертная организация (ООО)		1	1	1	1	1	1	1			1									
1		1	Экспертная организация (ООО)	1						1	1												
1		1	Экспертная организация	1			1				1												
4		1	Экспертная организация		1		1				1												
10	4	10		10	10	1	10	10	10	10	10			1									

До Државниот инспекторат за земјоделство во извештајниот период (Јануари-Јуни 2023 година) има поднесено 2 - две барања за информации од јавен карактер, на кои позитивно е одговорено. Од страна на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер до Државниот инспекторат за земјоделство нема вложено, усвоено ниту една жалба и исто така нема ни одбиено или отфрлено ниту една жалба и нема ниту еден случај на молчење на Комисијата. Во овој период, исто така нема барања за поведување прекршочна постапка и изречени прекршочни санкции. Нема поведени управни спорови против конечна одлука на Комисијата за заштита на правото за слободен пристап до информациите од јавен карактер.

VIII.3. Односи со медиумите

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во текот на 2023 година се одржани повеќе средби со институции (директори, градоначалници на општини, владини лица и др.) и граѓани со цел да им се помогне на граѓаните во остварување и заштита на нивните права од областа на земјоделството, редовно се одржуваа отворени средби на инспекторатот во повеќе населени места во државата. Воедно од страна на инспекторатот редовно беа доставувани соопштениеја до медиумите и истите беа објавувани во дневните информативни изданија како и на повеќе интернет портали.

Државниот инспекторат за земјоделство на својата веб страна www.diz.gov.mk започнувајќи од 01.02.2018 година го стави на располагање порталот за електронска комуникација (Е - фитосанитарни барања/пријави) изменет за сите надворешни корисници со цел да им овозможи да подигнуваат најразлични видови на барања/пријави за издавање на фитосанитарен сертификат за извоз/реекспорт/пасош за растенија (замена на пасош на растенија) и фитосанитарен преглед на пратки растенија, растителни производи и други објекти и предмети, производи за заштита на растенија и губрива при увоз/транзит кои се издаваат од страна на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма во областа на Фитосанитарната инспекција.

Во рамките на работењето на Државниот инспекторат за земјоделство функционира и EXIM системот - едношалтерски систем за дозволи за увоз, извоз и транзит на стоки и тарифни квоти, (www.exim.gov.mk), проект на Владата на Република Северна Македонија, и истиот овозможува одобрување на поднесените барања за дозволи и издавање на дозволите од извршените контроли на пратките.

Од страна на Државниот инспекторат за земјоделство при спроведување на постапката за одобрување на барање за увоз се издава лиценца 1005 - *Потврда за извршен органолептички преглед и земени мистри при увоз на пратки од растително потекло* и лиценца 1009 - *Влезен документ за репродуктивни животни и приплоден материјал при увозна постапка*.

Државниот инспекторат за земјоделство како институција од јавниот сектор податоците кои ги создаваат во остварувањето на своите надлежности во 2023 година започна да ги објавува во формат на отворени податоци организирани во посебни податочни сетови на порталот за отворени податоци <https://data.gov.mk/> на Владата на Република Северна Македонија.

Државниот инспекторат за земјоделство има плодна и многу важна соработка со здруженијата на земјоделците и истата продолжува со тоа што ги охрабри преку „Известување“ на 02.03.2018 година на веб страна, да ги пријават сознанија од теренот за неправилности (недозволена трговија со семенски и саден материјал, шверц на производи за

заштита на растенијата, незаконски увоз или трговија со земјоделски производи, неправилности при откупот на земјоделските производи и сл.) на бесплатниот телефонски број (0800 11 000) или на телефонскиот број 02/3121462 - Државен инспекторат за земјоделство.

Широката јавност мора да верува во реформите на самиот инспекциски систем "Реформирана инспекција за похвалително работење". Затоа при секоја интеракција со било која целна група, целта е да се биде јасен во пренесување на следните пораки:

- Инспекторите/ Инспекторатот се посветени и одговорно работат да ги заштитат правата на граѓаните, бизнис секторот, како и почитување на правото.
- Инспекторите се транспарентни.
- Инспекторите имаат одговорност да поставуваат совесно.
- Реформите го подобрија секојдневното живеење на граѓаните, како и условите за работата на бизнис заедницата.

VIII.4. Интернет страница

Информации поврзани со и за работата на Државниот инспекторат за земјоделство во електронска форма на граѓаните им се достапни на страната (<http://diiz.gov.mk>). Страната редовно се ажурира со податоци и информации во врска со работењето на Инспекциската служба.

Државен инспекторат за земјоделство ја активира својата официјалната фејсбук страна на <https://www.facebook.com/profile.php?id=100011246702871>, на која граѓаните ќе можат да се информираат за тековното работење на Инспекторатот, преку отворена и конструктивна комуникација, да ги споделуваат своите коментари, идеи и прашања. Оваа страна има за цел навремено и транспарентно да ги информира граѓаните за активностите на Државен инспекторат за земјоделство и за корисните информации и услуги кои ги обезбедува институцијата за граѓаните.

VIII.5. Употреба и надградби на ИТ системите

Покрај планираната надградба за воведување на модул за анализа на ризик при спроведување на здравствен преглед на пратките од увоз во рамките на „Главниот информативен систем за гранична фитосанитарна инспекција“ на Државниот инспекторат за земјоделство кој се користи за електронска евиденција на пратки од увоз, реекспорт, транзит и извоз, со поддршка на ЦЕФТА, извршено е поврзување со новиот ИТ систем SEED+, преку кој се овозможува електронска размена на фитосанитарните сертификати, а дополнително ќе се врши размена на пропратните документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА (Северна Македонија, Србија, Албанија, Косово, Црна Гора, Босна и Херцеговина и Молдавија). Пилот фазата за вклучување на Државниот инспекторат за земјоделство за издавање и примамење на електронски фитосанитарни сертификати преку IPPC PhytotHub планирано е да се спроведе во наредните шест месеци.

ИТ системот изработен во соработка со ЕУ ИПА проектот: „Подобрена имплементација на здравјето на животните, безбедноста на храната и фитосанитарно законодавство и соодветни информациски системи“, е воспоставен, во моментот се врши внесување на податоци во истиот, а неговата примена се очекува да започне до крајот на 2023 година. Во овој систем предвидена е размена на податоци помеѓу Фитосанитарната управа, Државната фитосанитарна лабораторија и Државниот инспекторат за земјоделство - Фитосанитарна

инспекција. Со помош на овој систем на фитосанитарните инспектори ќе се олесни работата на секторот, ќе се овозможи полесна размена на информации, складирање на инспекциските акти, како и обработка на расположливите податоци.

VIII.6. Иновации во работењето, унапредување и воведување на интерни процедури во инспекциската служба

Започната е примената на интерна процедура за работа на рибочуварите во одделението за физичка заштита на риболовни води (брх. бр. 01-549/1 од 18.06.2020 година).

Стандардните оперативни процедури за работа на фитосанитарната инспекција се изработени во соработка со Светска Банка, истите се финализирани со архивски број 02-614/1 од 31.06.2022 година и се одобрени од страна на директорот на Државниот инспекторат за земјоделство за задолжителна употреба од страна на државните фитосанитарни инспектори при спроведување на нивните секојдневни активности и истите континуирано се надградуваат.

VIII.7. Соработка со други инспекциски служби и државни институции

Државниот инспекторат за земјоделство заради широкиот спектар на разнородни законски овластувања и надлежности при своето работење соработува со следните институции: Царинска управа на Република Северна Македонија, Министерство за внатрешни работи – МВР, Национален координативен центар за гранично управување – НКЦГУ, Агенција за храна и ветеринарство – АХЗ, Централен регистар на Република Македонија, Управа за јавни приходи – УЈП, Државен инспекторат за животна средина и природа – ДИЖС, АВРМ-Агенција за вработување на Република Северна Македонија, Финансиска полиција и др.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано меморандуми за соработка со Агенцијата за храна и ветеринарство, Царинската управа на Република Северна Македонија со Централен регистар, АВРМ и размената на податоци помеѓу овие институции е по потреба. Посебни пропишани методологии, заеднички системи кои ги поврзуваат во нивното работење во моментот нема, а кои се многу важни за понатамошното работење на Инспекциската служба.

Во изминатиот период спроведени се заеднички координирани надзори на државните фитосанитарни инспектори и државните земјоделски инспектори со Државниот инспекторат за труд, како и со Пазарната инспекција.

VIII.8. Соработка со бизнис заедницата и здруженија на потрошувачите

Државниот инспекторат за земјоделство согласно начелата од Законот за инспекциски надзор првенствено делува презентивно со својата функција и секогаш е отворен за соработка со голем број на земјоделски здруженија и невладини организации како Здруженијата на тутунопроизводителите, Федерација на фармери на Република Северна Македонија, Здруженија на оризопроизводители, Групацијата на мелничко пекарската индустрија, Стопанската комора на Македонија, Македонско - Руска стопанска комора, Здружение на лозаро производители и други.

Инспекторатот ќе продолжи да гради партнерски однос со бизнис заедницата и севкупна мисија на подобрување на работењето на бизнисите со предлог конструкција *"Инспекцијата го подобрува Вашето работење"* или *"Инспекторите работат во Ваша полза"*. Вработените во Инспекторатот, ќе имаат професионален пристап со високо ниво на исполнување на задачите со предлог конструкција *"Професионални инспектори за професионални бизниси и институции"*.

VIII.9. Соработка со образовни и научни институции

Државниот инспекторат за земјоделство е во континуирана соработка со образовните и научните институции од областа на земјоделството како Факултетот за земјоделски науки и храна во Скопје, Земјоделски факултет во Штип, Факултетот за ветеринарна медицина во Скопје и други.

Државниот инспекторат за земјоделство има потпишано Меморандуми за соработка со трите научно образовни институции од областа на земјоделството во нашата држава и тоа:

- Меморандум за соработка со Факултетот за земјоделски науки и храна, Универзитет „Свети Кирил и Методиј“, на 08.02.2018 година,
- Меморандум за соработка со Земјоделски факултет, Универзитет „Гоце Делчев“ - Штип, на 23.12.2022 година и
- Меморандум за соработка со ЈНУ Институт за тутун - Прилеп, Универзитет „Св. Климент Охридски“, Битола, на 25.02.2023 година.

Меѓу другото, со интензивирањето на соработката со горенаведените научно образовни институции ќе овозможи континуирано надградување на стручните технички знаења на вработените во Инспекторатот во насока на следење на новите технологии и научни достигнувања од областите во надлежност на Инспекторатот.

VIII.10. Проекти

Со проектите финансирани од Светска Банка, ИПА, CEFTA, SEED + ќе се овозможи подобрување на системите за анализа на ризик како и проценка на ефективоста на работењето на инспекциските служби преку изработените прирачници, протоколи, стандардни оперативни процедури, како и преку одржување на повеќе специјализирани обуки од страна на експертите од ЕУ и пошироко.

Приказ за тековни проекти:

ИПА Твининг проект проект"МК 19 IPA AG 01 21 Подобрување на административните и оперативните капацитети на надлежните органи за заштита на растенијата", во фаза на реализација (февруари 2022 – ноември 2023 година).

CEFTA во областа на фитосанитарна политика, обезбедува континуирана поддршка, изработени се повеќе прирачници за приоритетни штетни организми, и сл.

SEED +, изработка на ИТ систем преку кој ќе се овозможи електронска размена на фитосанитарните сертификати и пропратни документи на пратките од свежо овошје и зеленчук кои се дел од трговијата меѓу земјите членки на ЦЕФТА, како и овозможување на

издавање и примање на електронски фитосанитарни сертификати преку поврзување со IFPC ePhyto Hub.

Согласно приоритетите на Владата на Република Северна Македонија, со поддршка на Европската банка за обновување и развој (ЕБРД), Инспекциски Совет посветено работи на развивање на дополнителни 33 модули за автоматизација и дигитализација на инспекциската постапка позната како "Е – инспектор". Во изминатиот период Државниот инспекторат за земјоделство беше еден од инспекторатите со кој претставниците од наведениот проект интензивно работea на дизајн на модули кои ќе бидат користени од страна на Инспекторатот, како и државните фитосанитарни инспектори и државните земјоделски инспектори.

Царинската управа во соработка со Министерството за транспорт и врски на Република Северна Македонија е главен носител и координатор на активностите во овој проект, кој се реализира како компонента во рамките од Проектот за олеснување на трговијата и транспортот во Западен Балкан (Western Balkans Trade and Transport Facilitation Project - WBTTFP), финансиран со заем од Светската Банка. Во рамките на активностите за изработка на блупринт, завршена е анализата на законите, утврдени се анализите на тековната состојба и проблемите и изработка на новиот модел на NSW, препорачан е нов бизнис процесен модел, функционална и техничка архитектура, како и детална техничка спецификација. Во рамките на проектот изминатиот период се работи интензивно на:

- Дизајн и набавка на опрема за НЕС-Тендар за набавка и избор на ИТ компанија,
- Правна рамка,
- Стратегија за управување со промени и градење капацитети
- Управување со деловните процеси и градење капацитети.

IX. Заклучоци и препораки

Со примена на новиот концепт на инспекциски надзор преку планирање врз основа на процена на ризик и воедначено вршење на инспекцискиот надзор, се постигна поголема транспарентност, предвидливост и правна сигурност за субјектите на надзор.

Општата оценка на реализација на зацртаните програмски цели и задачи, е на високо ниво на нивно исполнување, квалитетно, ефективно, ефикасно почитувањето на роковите, придонесот кон остварување на зацртаните цели и планови во поглед на годишната програма за работа на институцијата и покажа посветеноста и ангажираноста во планирањето и остварувањето на резултатите, работната етика и дисциплина.

Препораки за решавање на проблемите со кои се соочува инспекциската служба и неможност за преземање на мерки по законите се следните:

- Управување со ризици
  - потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 31000:2009 Управување со ризици принципи и насоки,
  - потреба од воспоставување на електронски систем за планирање на инспекциски надзори врз основа на проценка на ризик.
- Организација и раководење
  - Состојба со човечки ресурси – старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.

- **Надлежности**, - колизија меѓу сродни закони
- **Состојба со човечки ресурси** - старосната граница на инспекторите и неможност за нови вработување за млади кадри.
  - Инспекциски надзор
- потребно е да се изврши целосна усогласеност, поедноставување и хармонизација на материјалните закони со Законот за инспекциски надзор и Законот за прекршоците,
- употреба на листите за проверка при вршењето на инспекциски надзори со цел унифицирање на постапката,
  - започнување со работа и спроведување на дигиталната платформа „e-инспектор“ - електронскиот систем за инспекциски надзор, започна од 04 април 2022 година каде се одржани серија на состаноци со претставници на Инспекциски Совет со цел презентација на инспекциските постапки кои се карактеристични за Државниот инспекторат за земјоделство со кој систем ќе нуди подобро планирање и менаџирање на ризикот на инспекцискиот надзор и подобрена ефикасност, транспарентност и одговорност во работата на инспекторите,
- воспоставување на јасна законска и институционална рамка преку целосен и инклузивен процес на идентификација и промена на неефикасното и неконзистентното законодавство, како и судирот на надлежности во законите и прописите,
- недоволни средства за водење на електронска архива,
- недостаток на спрема за спроведување на инспекциски надзор (и покрај обезбедени финансиски средства, како последица на сложени процедури за јавна набавка неволку пати по ред не се успева да се набави истата),
- сопствен информатички систем за евиденција на пратки (увоз, извоз, реекспорт),
- немање пристап до повеќе регистри кои се водат во МЗШВ, со посебен акцент на Фарм регистарот, а свој регистар е неопходен за утврдување на субјекти на инспекциски надзор за здравјето на растенијата, како и правилна употреба на производи за заштита на растенијата,
- напостоене на главна база на податоци за идентификување на недостатоци пред да се настани на терен: податоци од регистрите на МЗШВ, Ц.Р, АВРСМ, надлежни институции (издадени решенија за работа од областа по која постапува инспекторот), дали претходела инспекциска мерка кај субјектот или прекршочна-кривична постапка, како и тоа дали претходно бил друг инспектор и што утврдил, како би можел следниот да постапи по друга одредба во законот со цел вклучување на субјектот во правниот систем,
- воведување на еден систем база на податоци која ќе се полни тековно со потребните информации а со кои нема дополнително да се задолжува инспекторот да доставува извештаи и планови,
- потреба за отпочнување на процес на воведување на меѓународниот стандард ISO 9001:2015 Системи за менаџмент со квалитет,
- потреба за воспоставување на систем за електронска поделба на предмети (документ менаџмент систем – ДМС),
- потреба од размена на искуства при постапување на инспекторите - работилници (во организацијата и меѓу институционално - со други инспекциски служби),

- потреба за поголема автоматизација и синхронизација на обработката на податоците и анализата и
- потреба од воспоставување на внатрешни стандардни оперативни процедури за унифицираност во работењето при преземање дејства и посегнување.
  - Обука на инспекторите и административните службеници.
- За ефективно и ефикасно спроведување на промените кои произлегуваат од законите по кои прсталуваат инспекторите, потребно е единствен систем за обуки и стручно усовршување на инспекторите, кој ќе се спроведуваат врз основа на соодветно развиена Стратегија, која ќе биде основа за развој на соодветни и структурирани програми за обука, кои ќе се спроведуваат континуирано, преку софтверско решение за е-обуки.
  - Буџет и финансирање
- Буџетско ограничување во однос на спроведување на годишниот план за стручно усовршување.
  - Меѓународна соработка
- Инспекторатот во рамките на своето работење, со цел полесно приближување кон ЕУ соработува со внатрешните и надворешните институции кои ги покриваат областите кои ги третира, за што има склучено и меморандуми за соработка со голем број институции.
  - Други активности на инспекциската служба
- Употреба и надградби на ИТ системите. Државниот инспекторат за земјоделство има потреба од софтверската апликација која треба да овозможи автоматизирање на деловните процеси и работните активности на инспекторите и да ги поврзе и обедини работните процеси од Државните инспектори за земјоделство и Државните фитосанитарни инспектори (граничната и внатрешната фитосанитарна инспекција) за да се оствари целина на ниво на Државниот инспекторат за земјоделство. Ова софтверската апликација треба да ги опфаќа сите деловни процеси кои се одвиваат во ДИЗ и да овозможи структурално да биде компатибилна со барањата на Инспекцискиот совет (РЕГ-Б-РИИ), Законот за општа управна постапка, Уписникот за предметите од првостепена инспекциска постапка (ИП1) и други позитивни законски прописи. На тој начин ќе се овозможи комплетна поврзаност на процесите и активностите во рамките на ДИЗ и поедноставување, олеснување на работата на директните корисници, при евиденција на контролите и при изготвување на извештаи на сите нивоа.

Заложбата на Државниот инспекторат за земјоделство за навремено, квалитетно, ефикасно вршење на инспекциските надзори со цел почитување на законските прописи ќе продолжи.

Изработил:

Изготвил: Снежана Давчевска - советник за аналитика

Контролирал: Билјана Талеска - Раководител на одделение

Согласен: Мезлудин Мустафи - Раководител на сектор

Приематели следните организациони единици во Инспекторатот:

- Сектор за инспекциски надзор од областа на рибарството со аквакултурата, сточарството, пчеларството, земјишната политика со поделско производство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на семе, саден материјал, производи за заштита на расенија, квалитет и безбедност на ѓубриња, биостимулатори и подобрувачи на својствата на почвата, цвеќе, генетски модифицирани организми и вино со лозарство;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на земјоделството и руралниот развој, органско производство, тутун и тутунски производи и квалитет на земјоделски производи;
- Сектор за инспекциски надзор од областа на фитосанитарната политика;
- Сектор за проекти и административна поддршка на директорот;
- Сектор за логистика и техничка поддршка, правни работи, планирање и обработка на податоци и
- Одделение за управување со човечки ресурси